

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Avrupa ve Engellilik Projesi Hakkında

AB tarafından finanse edilen “Sosyal Diyaloğu Destekleme Hibe Programı” kapsamında Sinop Spastik Çocuklar Derneği, İtalyan CENTO Internazionale Per la Promozione dell' Educazione e lo Sviluppo isimli ve IPP Phoenix isimli STK'ların ortaklığında yürütölmekte olan Avrupa ve Engellilik Projesinin amaçları şunlardır:

- Türkiye'deki engellilerin, engelli hakları açısından Avrupa Birliğine bakışını ölçmek.
- AB'nin diğer AB üyesi ölkelerdeki engellilere, üyelik ve adaylık esnasındaki katkısını ve etkisini analiz etmek.
- Engelli hakları ile ilgili Avrupa Birliği'nin pozitif olumlu katkısını Türk kamuoyuna göstermek.
- Türk ve AB STK'ları arasındaki iş birliğini teşvik etmek.

1 Nisan 2021 tarihinden başlayarak 1 yıl süreyle uygulanacak olan proje kapsamında Avrupa Birliği sürecinin engellilere etkisi ve bu etkinin bilinirliği ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilmekte olan faaliyetler şunlardır:

- Engellilerin ve engellilerle çalışan kişilerin AB sürecine bakış açısını ölçen niceliksel analiz.
- Engelli STK'larının AB algısını ve beklentisini ölçen niteliksel çalışma.
- AB'nin engelli politikaları ve mekanizmaları hakkında rapor.
- İtalya'da AB'nin engelli politikalarına etkisine dair rapor.
- Romanya'da AB'nin engelli politikalarına etkisine dair rapor.
- Türkiye'de AB'nin engelli politikalarına etkisine dair rapor.
- 7 farklı şehirde bölgesel yaygınlaştırma toplantıları.
- AB ve Türkiye'deki engelli STK'ları arasında bir ađ oluşturulması.
- Yaygınlaştırma faaliyetleri.

Bu analiz raporu 2 farklı çalışma içermektedir. İlk çalışma engellilerin, ikincisi ise engellilere yönelik hizmet veren kişilerin AB sürecine bakış açısını ölçmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

İÇİNDEKİLER

1.ENGELLİLERİN AB SÜRECİNE BAKIŞ AÇISINI ÖLÇEN NİCELİKSEL ANALİZ.....	1
1.1.ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ.....	2
1.2.ARAŞTIRMA BULGULARI.....	6
1.2.1.ENGELLİLERİN FARKLI ALANLARDAKİ HİZMETLERDEN MEMNUNİYET DÜZEYİ.....	6
1.2.2.ENGELLİLERİN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞ AÇILARI.....	15
1.2.3.SİVİL TOPLUMUN KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIMI.....	26
1.3. SONUÇ VE ÖNERİLER (ENGELLİLERE ÖNELİK ANKET)	27
2.ENGELLİLERLE İLGİLİ ALANLARDA ÇALIŞANLARIN AB SÜRECİNE BAKIŞ AÇISINI ÖLÇEN NİCELİKSEL ANALİZ.....	29
2.1.ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ.....	30
2.2.ARAŞTIRMA BULGULARI.....	33
2.2.1.ENGELLİLERLE İLGİLİ ALANLARDA ÇALIŞANLARIN FARKLI ALANLARDAKİ HİZMETLERDEN MEMNUNİYET DÜZEYİ.....	33
2.2.2.ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMET VEREN GRUPLARIN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞ AÇILARI.....	41
2.2.3.ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMET VEREN GRUPLARIN AVRUPA.. BİRLİĞİNDEN BEKLENTİLERİ.....	53
2.2.4.SİVİL TOPLUMUN KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIMI.....	60
2.3.SONUÇ VE ÖNERİLER (ENGELLİLERLE İLGİLİ ALANLARDA ÇALIŞANLARA YÖNELİK ANKET)	61

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Engellilerin AB Sürecine Bakış Açısını Ölçen Niceliksel Analiz

Hedef Grup

Engelliler

1

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

I. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Öncelikle belirtmelidir ki, rapora konu edilen saha araŐtırmasının tasarımı (araŐtırmanın amacı, kapsamı, yöntemi, örnekleme, aşamaları vb.) ile ilgili birçok husus, projenin yazım aşamasında ayrıntılı bir biçimde ortaya konulmuŐtur. Bu rapor hem yüklenici firma olan Anadolu Araştırma'nın uzmanları hem de proje sahibi Sinop Spastik Çocuklar Derneği uzmanlarının katkıları ile yazılmıştır. Telefon kontrolü dernek temsilcisi tarafından yapılan yüz yüze anket formlarından gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde saha araŐtırmasıyla ilgili üzerinde durulması gereken unsurlara ve adımlara kısaca değinilmekle yetinilecektir.

Örneklem:

AraŐtırmanın örnekleme, şartnamede belirtilen kıstaslara göre NUTS II düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Toplamda 2000 engelli vatandaş ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların engel durumuna göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuŐtur:

Zihinsel engelli (veya ailesi)	512
Görme engelli	498
İŞitme Engelli	502
Ortopedik engelli	503

**Birden fazla engeli olanlar için kendi tercihleri baz alınarak birden çok veri giriŐi yapılmıştır.*

**Ankete katılanlara engel türüne kota uygulandığı için her bir temel engel grubundan yaklaşık yüzde 25 ile görüşülmüştür.*

Örneklemin illere göre dağılımı Şu şekildedir:

Tablo.2 Örneklemin Bölgelere ve İllere Dağılımı

No	BÖLGE	İL	KATILIMCI SAYISI
1	Manisa Alt Bölgesi	Afyonkarahisar	78
2	Aydın Alt Bölgesi	Aydın	66
3	Adana Alt Bölgesi	Adana	98
4	Ankara Alt Bölgesi	Ankara	140
5	Antalya Alt Bölgesi	Antalya	79
6	Kocaeli Alt bölgesi	Bolu	83
7	Bursa Alt bölgesi	Bursa	99

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

8	Balıkesir Alt Bölgesi	Balıkesir	46
9	Erzurum Alt Bölgesi	Erzurum	23
10	Gaziantep Alt Bölgesi	Gaziantep	72
11	Hatay Alt Bölgesi	Hatay	79
12	İzmir Alt Bölgesi	İzmir	109
13	İstanbul Alt Bölgesi	İstanbul	354
14	Ağrı Alt bölgesi	Kars	24
15	Kayseri Alt Bölgesi	Kayseri	63
16	Kastamonu Alt Bölgesi	Sinop	24
17	Kırıkkale Alt Bölgesi	Kırıkkale	38
18	Konya Alt Bölgesi	Konya	79
19	Mardin Alt Bölgesi	Mardin	58
20	Malatya Alt Bölgesi	Malatya	46
21	Tekirdağ Alt Bölgesi	Tekirdağ	43
22	Samsun Alt Bölgesi	Tokat	67
23	Trabzon Alt Bölgesi	Trabzon	68
24	Şanlıurfa Alt Bölgesi	Şanlıurfa	89
25	Van Alt Bölgesi	Van	52
26	Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak	23
	TOPLAM		2000 KİŞİ

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Anket Soruları ve Süreci:

Anketlerde kullanılan soru formu ve sorular, Sinop Spastik Çocuklar Derneği uzman ve yetkilileri ile yakın iştişare halinde yüklenici bünyesindeki araştırma ve istatistik uzmanlarınca hazırlanmış, soru formlarının son hali Sinop Spastik Çocuklar Derneği tarafından onaylanmış ardından sahada uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Anket sorularının katılımcılar tarafından kolay anlaşılabilir ve cevap verilebilir şekilde hazırlanmasına gayret edilmiştir.

Anketler, seçilen örneklem dâhilindeki illerde Haziran-Temmuz 2021’de katılımcılarla yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. İşitme engelliler ile gerçekleştirilen görüşmelerde çevreden yardım alınmış veya sorular soru formundan gösterilerek kendilerinin yanıtlanması istenmiştir. Zihinsel engellilerin aileleri veya yakınları ile görüşülmüştür. Katılımcılardan iletişim bilgileri alınmış, rahat cevap verebilmeleri için anketörün “Bu ankete vereceğiniz cevaplar sadece bu anket sonuçlarını içeren raporda kullanılacaktır ve toplanan kişisel verileriniz hiçbir surette 3. taraflarla paylaşılmayacaktır.” ifadesini anket öncesinde bildirmesine özen gösterilmiştir. Anketler Sinop Spastik Çocuklar Derneği yetkilisi tarafından telefon kontrolüne tabii tutulmuştur.

Çalışmanın Sınırlılıkları:

Bu kısımda, mevcut anket uygulamasında benzer saha çalışmaları için söz konusu olabilecek genel sınırlılıklar dışında bir hususun bulunmadığı not edilmelidir.

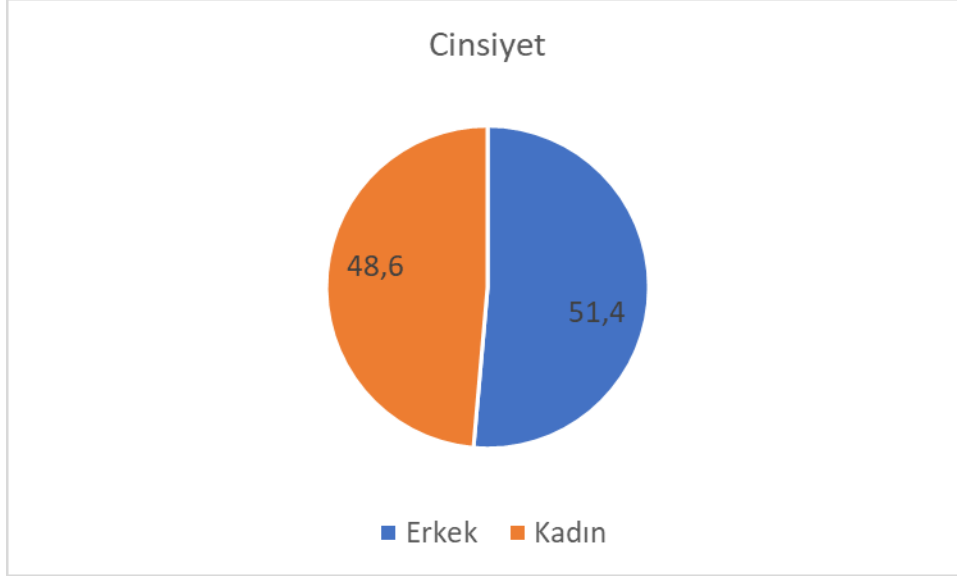
Katılımcı Profili:

Araştırmaya katılanların %51,4’ü erkek, %48,6’sı ise kadındır.

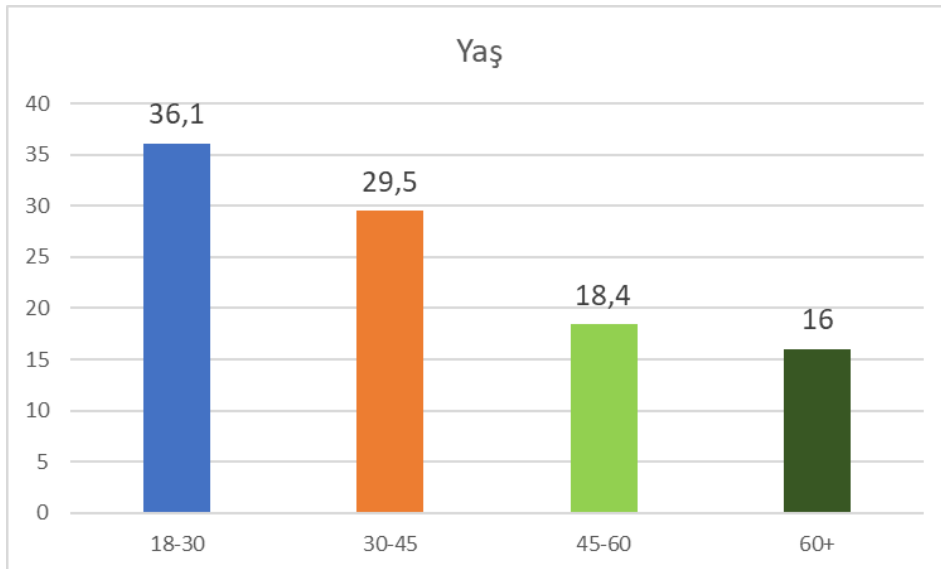
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Araştırmaya katılanların %36,1'i 18-30 yaş aralığında %29,5'i 30-45 yaş aralığında, %18,4'ü 45-60 yaş aralığında ve %16'sı 60 yaş üstündedir.

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

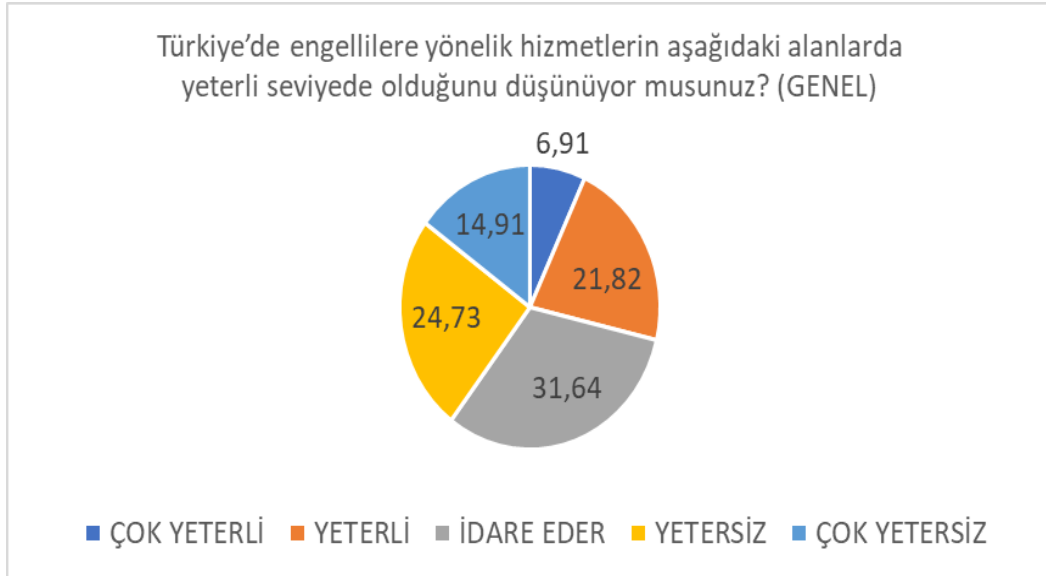
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

II. ARAŞTIRMA BULGULARI

A. ENGELLİLERİN FARKLI ALANLARDAKİ HİZMETLERDEN MEMNUNİYET DÜZEYİ

Ankette öncelikli olarak engelli bireylerin, ülkemizde engellilere verilen hizmetlerden memnuniyet düzeyini ölçtük. Bu sayede engelli bireylerin hayat memnuniyeti hakkında genel bir fikrimiz oluştu. Bu bölüm esas konumuz olan AB sürecinin engellilere katkısı alanına bir başlangıç olarak tasarlanmıştır.

1. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (GENEL)

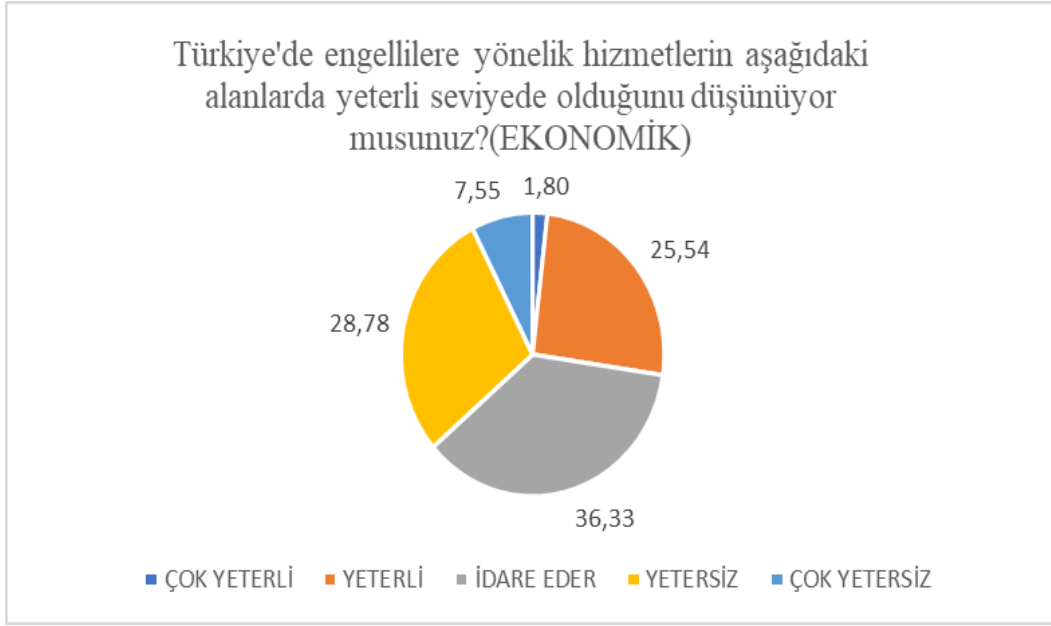

Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin genel olarak çok yeterli seviyede olduğunu düşünenlerin oranı %6,91, “yeterli” olduğunu düşünenlerin oranı %21,82, “idare eder” seviyede olduğunu düşünenlerin oranı %31,64, “yetersiz” olduğunu düşünenlerin oranı %14,91’dir. Engellilere yönelik hizmetler konusunda genel memnuniyet düzeyi hafif negatiftir. 2000 yılından sonra artan engellilerin görünürlüğü ve engellilere yönelik hizmetler artmıştır. Yine de bu memnuniyet düzeyinin artırılması için yapılması gerekenler vardır. Avrupa Birliği de bu alanda önemli katkılar sunacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2.Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (Ekonomik)

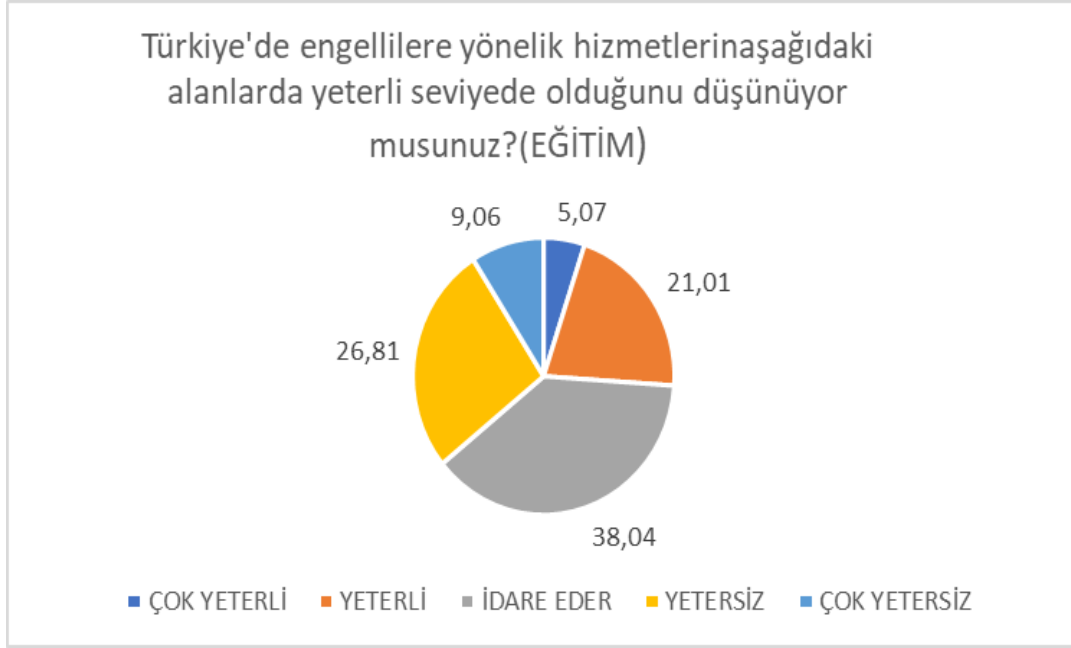

Ekonomik alanda engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği ile ilgili sorumuza katılımcıların %1,8’i “çok yeterli”, %25,54’ü “yeterli”, %36,33’ü “idare eder” %28,78’i “yetersiz”, %7,55’i ise çok yetersiz şeklinde cevap vermişlerdir. Burada özellikle genel memnuniyet oranı ile uyumlu bir tablo ortaya çıkmaktadır. Engelli maaşı, engelli bakım maaşı, eğitim için maddi destek, ortopedik engelliler için tekerlekli sandalye yardımları gibi birçok alanda son yıllarda engellilerin sosyal yaşamlarını idame ettirebilmeleri açısından önem arz eden adımlar atılmıştır. Buna rağmen engellilerin yaklaşık %36’sı ekonomik olarak engellilere yönelik ekonomik hizmetlerin yetersiz veya çok yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

3. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (EğİTİM)

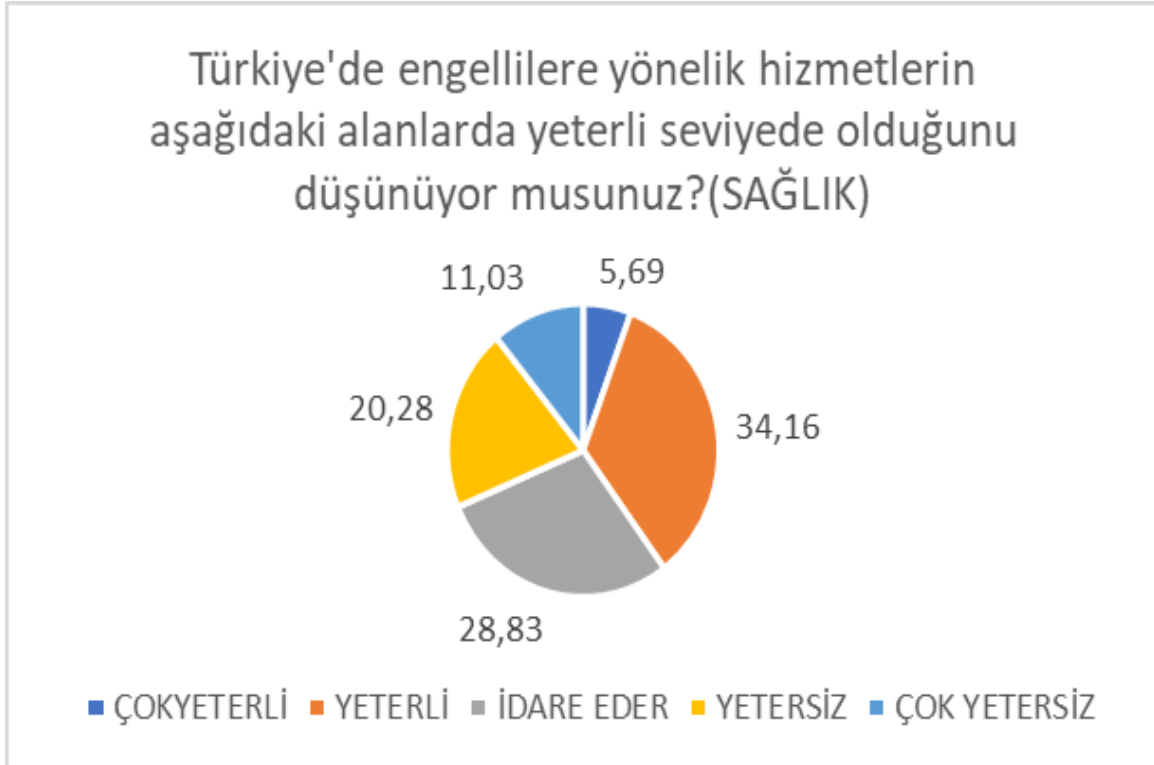

Eğitim alanında engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği ile alakalı sorumuza katılımcıların %5,07’si “çok yeterli” %21,01’i “yeterli” %38,04’ü “idare eder” %26,81’i “yetersiz” %9,06’sı “çok yetersiz” şeklinde cevap vermişlerdir. Bu soruya verilen cevaplarda daha önceki iki soru ile paralel doğrultuda çıkmıştır. Özellikle rehabilitasyon merkezleri önemli katkı sağlamaktadır ancak genel eğitime entegrasyonla ilgili sıkıntılar anketörlerimize sıklıkla bildirilmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

4. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (SAĐLIK)

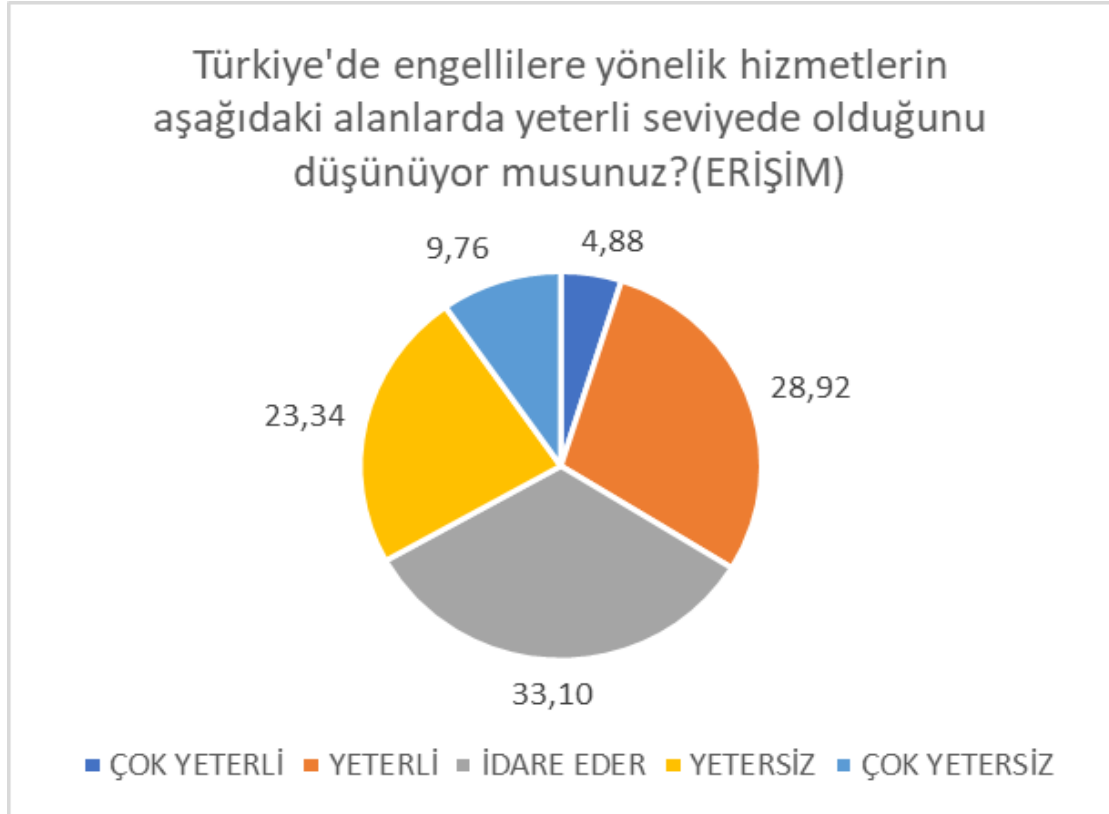

Sağlık alanında engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği ile alakalı sorumuza katılımcıların %5,69’u “çok yeterli” %34,16’sı “yeterli” %28,83’ü “idare eder” %20,28’i “yetersiz” %11,03’ü “çok yetersiz” şeklinde cevap vermişlerdir. Engelli bireylerin sağlık konularındaki memnuniyeti diğer konulara göre yüksektir. Bu durumda diğer alanlara oranla üstün gelen etken ülkedeki sağlık politikasından halkın genelinin duyduğu memnuniyettir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűőnűyor musunuz ? (ERİŐİM)

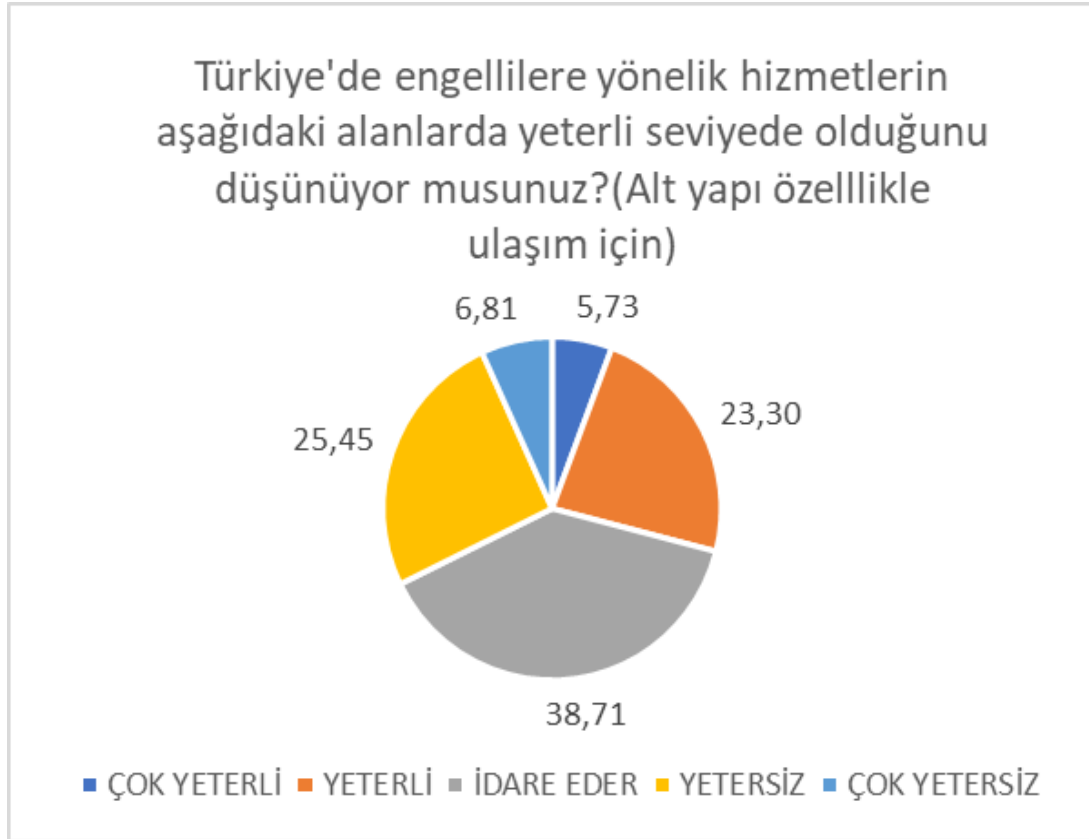

Erişimden kastımız farklı hizmetlere engellilerin erişimi önündeki fiziksel engellerdir. Bunlar sadece tekerlekli sandalye erişimi değil aynı zamanda işitme engellilere yönelik TV programlarının uyumundan tutun, farklı kamu hizmetlerinin engellilerin engel durumuna uygun getirilmesini içeren her türlü erişim problemidir. Bu konuda detaylı açıklama anketörler tarafından katılımcılara yapılmıştır. Erişim alanında engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği ile ilgili olarak katılımcıların verdikleri cevapları incelediğimizde; %4,88’inin erişimle ilgili hizmetlerin “çok yeterli”, %28,92’sinin “yeterli”, %33,1’inin “idare eder” seviyede, %23,34’ünün “yetersiz”, %9,76’sının “çok yetersiz” seviyede gördüklerini tespit ettik.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

3. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűőnűyor musunuz? (ALT YAPI-ÖZELLİKLE ULAŐIM İÇİN)

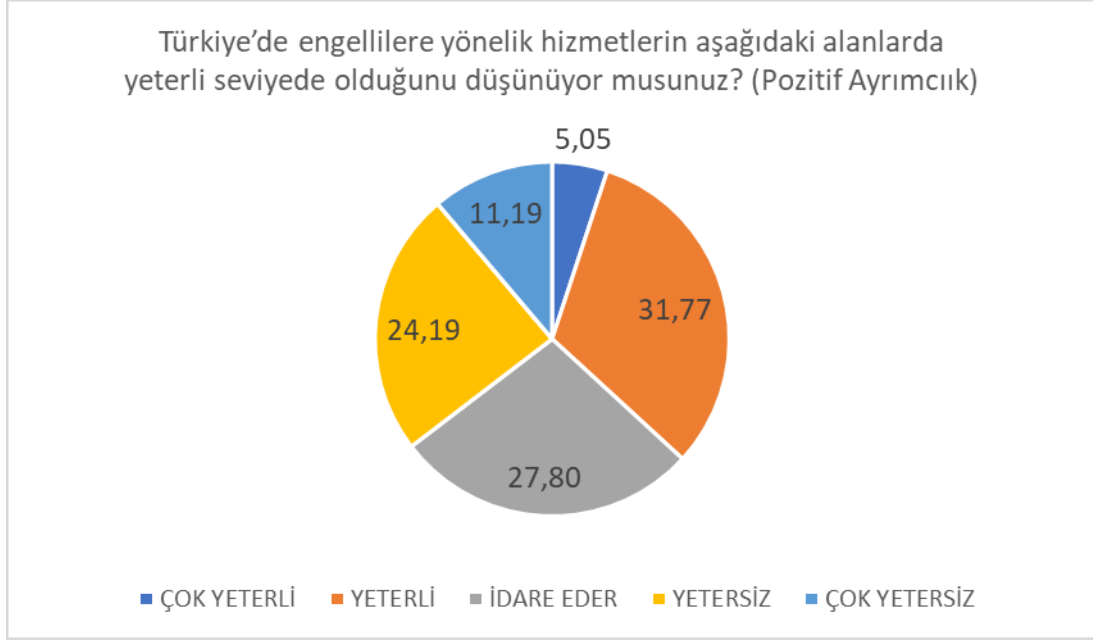

UlaŐım alanındaki alt yapı hizmetlerinin yeterliliği ile ilgili olarak ise katılımcıların dűőnceleri Őu Őekildedir. Katılımcıların %5,73’ű bu hizmetleri “çok yeterli” bulurken, %23,30’u bu hizmetleri sadece “yeterli” bulmaktadır. Yine katılımcıların %38,71’i bu hizmetlerin “idare eder” olduğunu dűőnűrken %25,45’i bu hizmetlerin “yetersiz” olduğunu, kalan %6,81 katılımcı ise bu hizmetin “çok yetersiz” olduğunu dűőnmektedir. Çapraz verilerde bu konuda engel grupları arasında farklılık olduğunu tespit ettik. Ortopedik engelliler doğal olarak bu problemlerden daha fazla muzdarip olmaktadır ve bu engel grubunda yetersiz ve çok yetersiz diyenlerin oranı %70’i geçmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

4. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (FARKLI KONULARDA POZİTİF AYRIMCILIK)

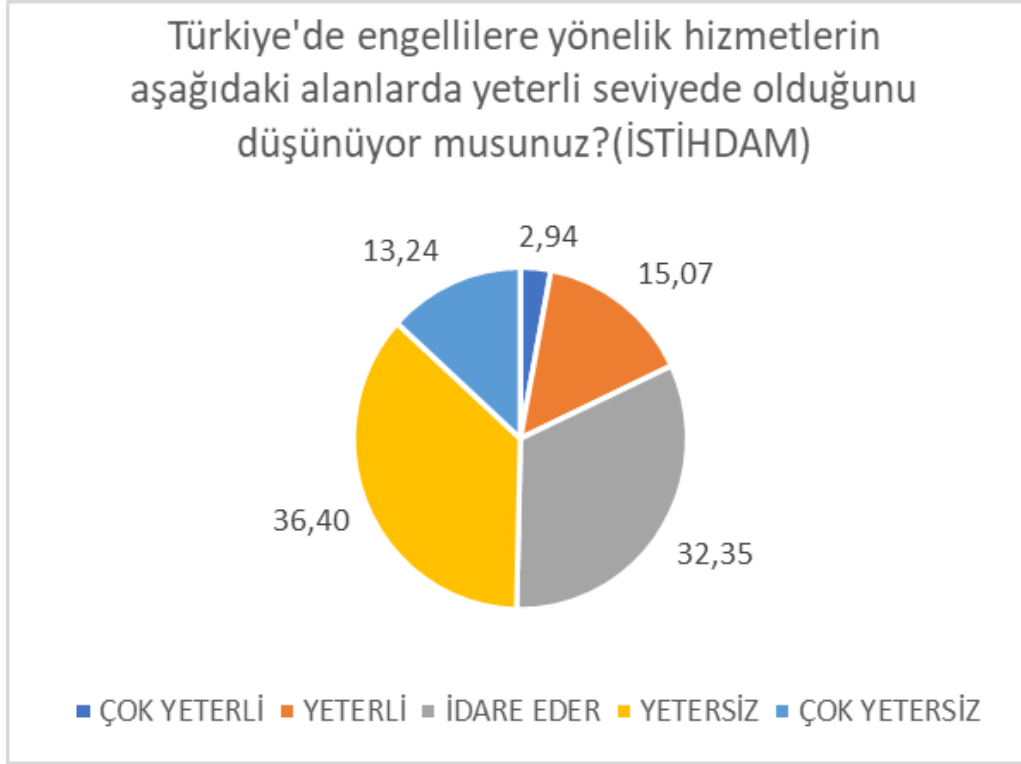

Farklı konularda engellilere yönelik pozitif ayrımcılık alanındaki hizmetlerin yeterliliği ile ilgili sorulan katılımcıların %5,05’i “çok yeterli”, %31,76’sı “yeterli”, %27,80’i “idare eder”, %24,19’u “yetersiz”, %11,19’u “çok yetersiz” cevabını vermişlerdir. Bu konudaki memnuniyet düzeyi tıpkı sağlık gibi genel ortalamanın üzerindedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

5. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (İSTİHDAM)

İstihdam açık ara farkla hedef gruptan en olumsuz cevapların alındığı bölüm olmuştur. Katılımcıların %2,94’ü bu alandaki hizmetlerin “çok yeterli” ve %15,07’si “yeterli” olduğunu dűřünmektedir. Yani katılımcıların sadece %18’01’i bu soruya olumlu cevap vermiştir. Katılımcıların yarıya yakını istihdamla ilgili olarak olumsuz görűř bildirmiştir. Katılımcıların %49,64’ü istihdam ile ilgili hizmetlerin yetersiz ya da çok yetersiz olduğunu dűřünmektedirler. Katılımcıların %32,35’i se bu hizmetleri idare eder olarak görmekteirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Bölüm Değerlendirmesi

Bu bölümde engellilere yönelik hizmetlerle ilgili olarak engelli bireylerin farklı alanlardaki algısını ölçmeye çalıştık. Öncelikle farklı alanlarda engellilere yönelik hizmetler ile ilgili olarak katılımcıların farklı algılara sahip olduklarını gördük. Bireyin engel türünün, kamudan beklentilerini ve dolayısıyla eksiklik algılarını etkilemektedir. Yapılan anketlere bakıldığında genel olarak engelli bireyin, kendilerine yönelik hizmetlerle ilgili olarak hafif olumsuz bir tutum içerisinde olduklarını söyleyebiliriz. Bunda 2000 yılından itibaren engelli hakları ile ilgili artan hizmetlerin etkisi yadsınamaz. Özellikle dar gelirli için ekonomik yardımlar, destek eğitimleri gibi konularda kat edilen mesafe oldukça görünür durumda ve vatandaş da bu gelişmelerin farkında. Ancak katılımcılar, engelli bireyin sosyal hayata dahil edilebilmesi için halen yapılacak çok şey olduğunu düşünüyorlar. Bu bölümdeki en olumsuz sonuçlar istihdamla ilgili olarak görüyor. Kamunun ve belirli bir büyüklüğü aşan işyerlerinin engelli istihdam etme zorunluluğuna rağmen engellilerin algısı ülkemizin engelli istihdamında oldukça geride olduğu yönündedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

B. ENGELLİLERİN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞ AÇILARI

Bu bölümde engellilere Avrupa Birliğine bakış açılarını sorduk ve Avrupa Birliği'nin engellilere yönelik katkıları hakkındaki bilgilerini ölçmeye çalıştık.

9. Türkiye'nin AB Adaylık Sürecini genel olarak destekliyor musunuz?

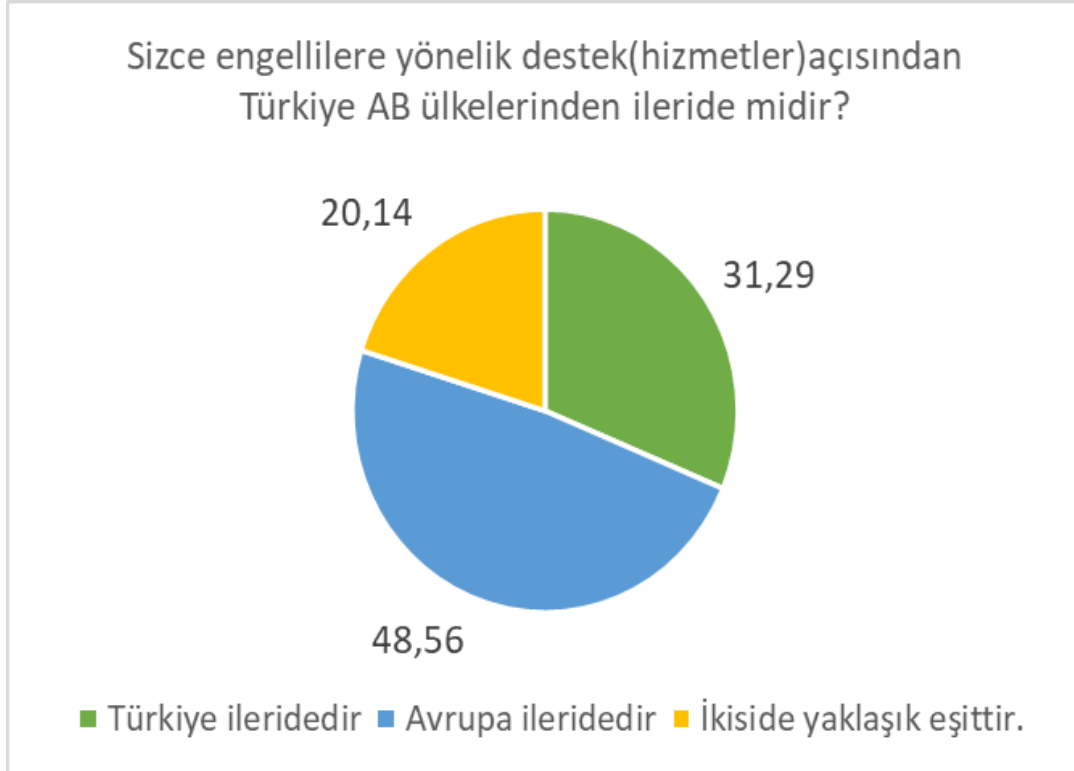

Türkiye'nin AB adaylık sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz sorumuza %50,75'i "evet" %49,25'i "hayır" yanıtını vermiştir. Sorumuz engelli hakları ile ilgili olarak değil genel olarak bireyin AB desteğini ölçme amaçlıdır. Türkiye'deki diğer bireylerle uyumlu bir sonuç ortaya çıkmıştır. Engelli bireylerin AB sürecine desteği, engelli olmayan bireylerle paralellik göstermektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

10. Sizce engellilere yönelik destek (hizmet) açısından Türkiye AB ülkelerinden ilerde midir?

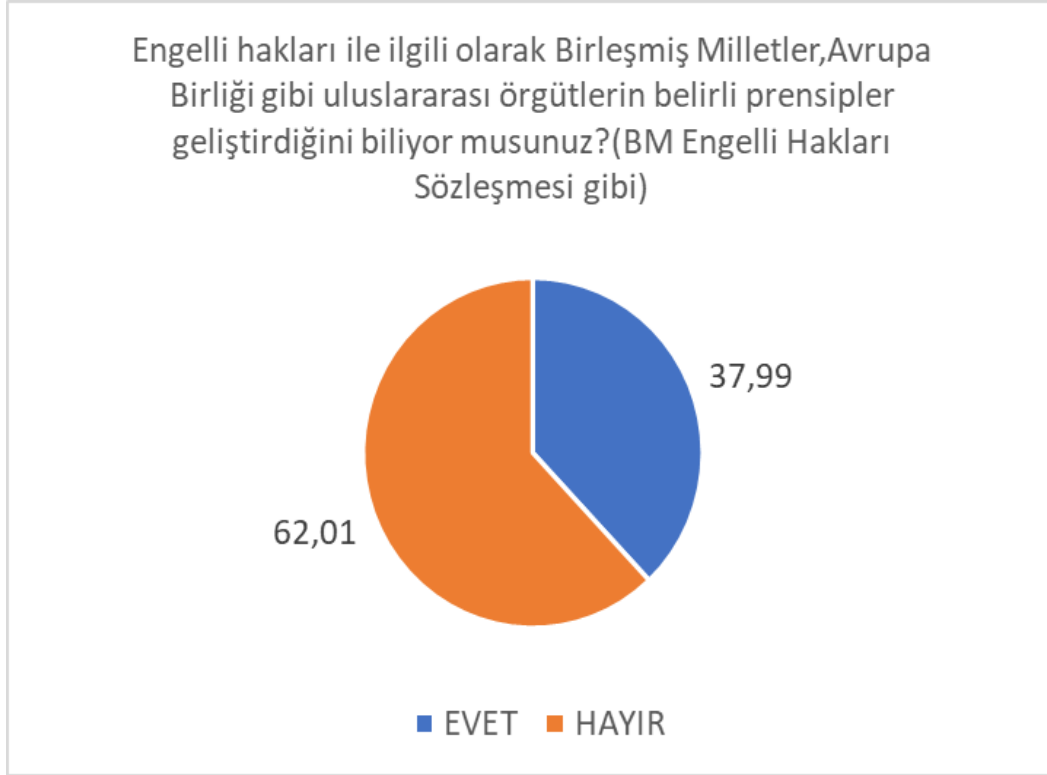

“Engellilere yönelik destekler (hizmet) açısından Türkiye, AB ülkelerinden ilerde midir?” sorumuza verilen cevaplara göre katılımcıların %31,29’u “Türkiye’yi daha ilerde” görmekte, %48,56’sı ise “AB’yi daha ileri” görmektedir. Türkiye ve AB’yi yaklaşık eşit görenlerin oranı ise %20,14’tür. Engellilere yönelik son yıllarda verilen hizmetler ile Türkiye’yi daha ilerde görenlerin sayısı artmıştır. Anketör kanaatlerine göre özellikle dar gelirli engellilerde Türkiye’yi ileri görme oranı daha yüksektir. Bunun sebebinin de engellilere yönelik maaş, engelli bakım maaşı gibi hizmetlerden engelli ve engelli ailelerinin memnun olmalarını gösterebiliriz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

11.Engelli hakları ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler, AB gibi uluslararası örgütlerin belirli prensipler geliştirdiğini biliyor musunuz? (BM Engelli Hakları Sözleşmesi gibi)

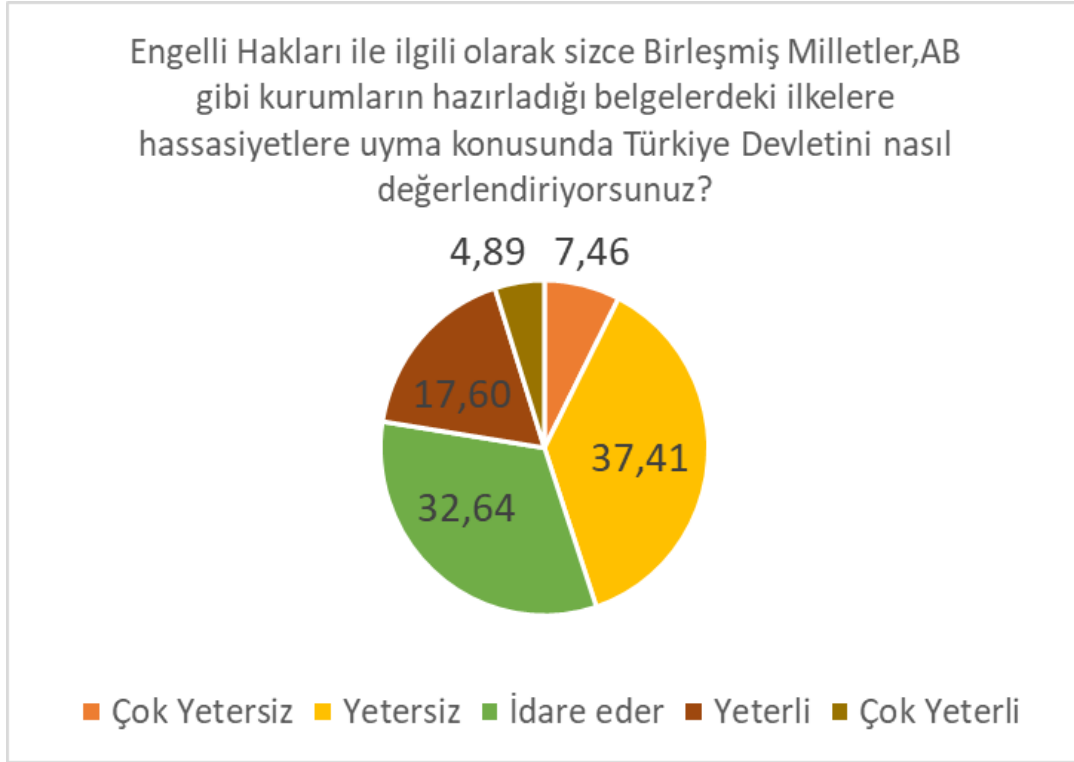

Engelli hakları ile ilgili olarak uluslararası mekanizmalar hakkında farkındalığı ölçmeye çalıştığımız bu soruda, söz konusu mekanizmalarla ilgili olarak bilgi sahibi olma düzeyi çok düşük çıkmıştır. Katılımcıların yalnızca %37,99'u bu tür belgeler olduğunu bildiklerini belirtmişlerdir. BM engelli hakları sözleşmesi gibi uluslararası bir belgenin bile engelliler tarafından yeterince bilinmiyor olması bu tür konularda farkındalığı artırmak için çalışmalar yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu hak temelli bakış açısının da gereğidir. Engellilere yönelik hizmetlere devletin lütfu değil de talep edilen bir hak olarak bakılması için bu konularda daha fazla bilgilendirme yapılmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

12.Engelli hakları ile ilgili olarak sizce BM, AB gibi kurumların hazırladığı belgelerdeki ilkelere/hassasiyetlere uyma Türkiye devletini nasıl değerlendiriyorsunuz? (Sadece bu tür belgelerden haberdar olan %37,99'luk kesime sorulmuştur.)

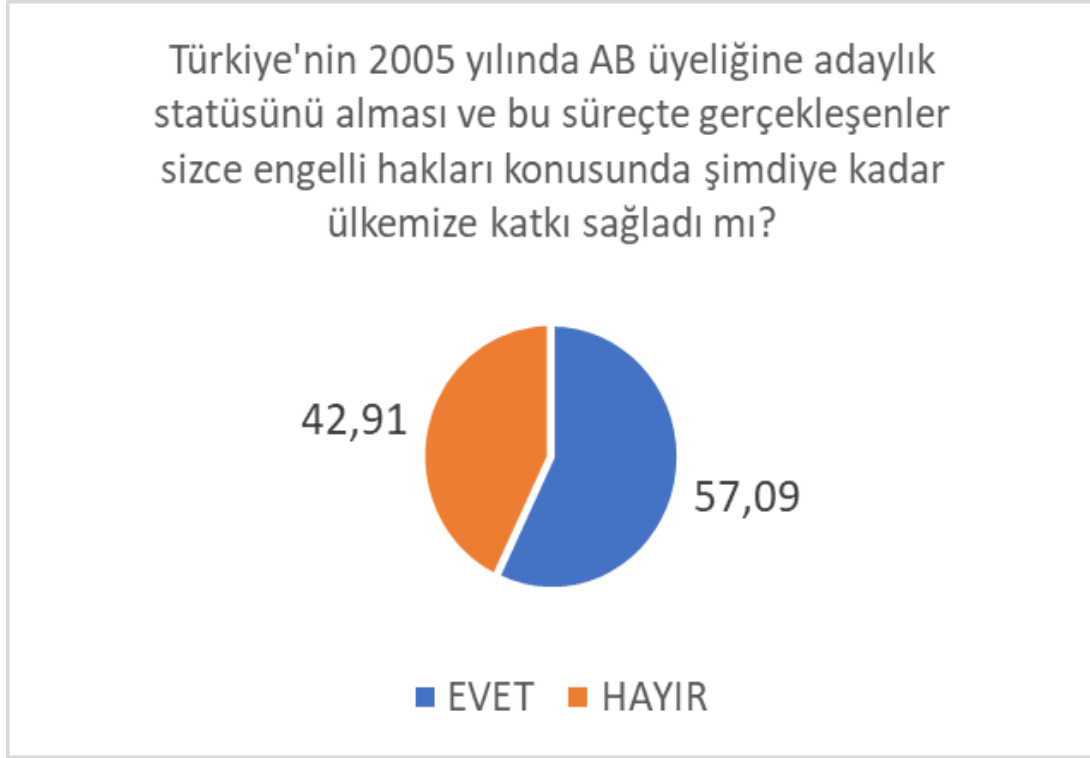

Engelli Hakları ile ilgili olarak sizce Birleşmiş Milletler, AB gibi kurumların hazırladığı belgelerdeki ilkelere, hassasiyetlere uyma konusunda Türkiye Devletini nasıl değerlendiriyorsunuz sorumuza katılımcıların %4,89'u "çok yeterli" %17,6'sı "yeterli" %32,64'ü "idare eder" %37,41'i "yetersiz" %7,46'sı "çok yetersiz" cevabını vermiştir. Bu soru sadece bir önceki soruda bu tür prensip ve belgelerden haberdar olduğunu belirtenlere sorulmuştur. Bu da toplam katılımcıların yaklaşık %38'idir. Bu soruya verilen cevaplarda olumsuzluk göze batmaktadır. Bu tür belgeleri bilenler Türkiye'nin bu alanda eksik olduğunu düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

13. Türkiye'nin 2005 yılında AB üyeliğine adaylık statüsünü alması ve adaylık sürecinde gerçekleşenler, engelli hakları konusunda şimdiye kadar ülkemize katkı sağladı mı?

Türkiye'nin 2005 yılında AB üyeliğine adaylık statüsünü alması ve bu adaylık sürecinde gerçekleşenler, engelli hakları konusunda şimdiye kadar ülkemize katkı sağladı mı? şeklindeki adaylıktan günümüze kadar AB sürecine katılımcıların bakış açılarını ölçmeyi amaçlayan sorumuza, katılımcıların %57,09'u "evet" %42,91'i "hayır" şeklinde cevap vermiştir. Bu sorumuz daha çok engelli bireylerin adaylık sürecinin, engelli haklarına katkısını nasıl değerlendirdiklerini ölçmek açısından önemlidir. Katılımcıların %57'den fazlası adaylık sürecinin, engelli haklarına katkısı olduğunu düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

14. Türkiye AB üyesi olursa bu üyelik sizce ülkemizdeki engelli haklarının gelişimine katkı sağlar mı?

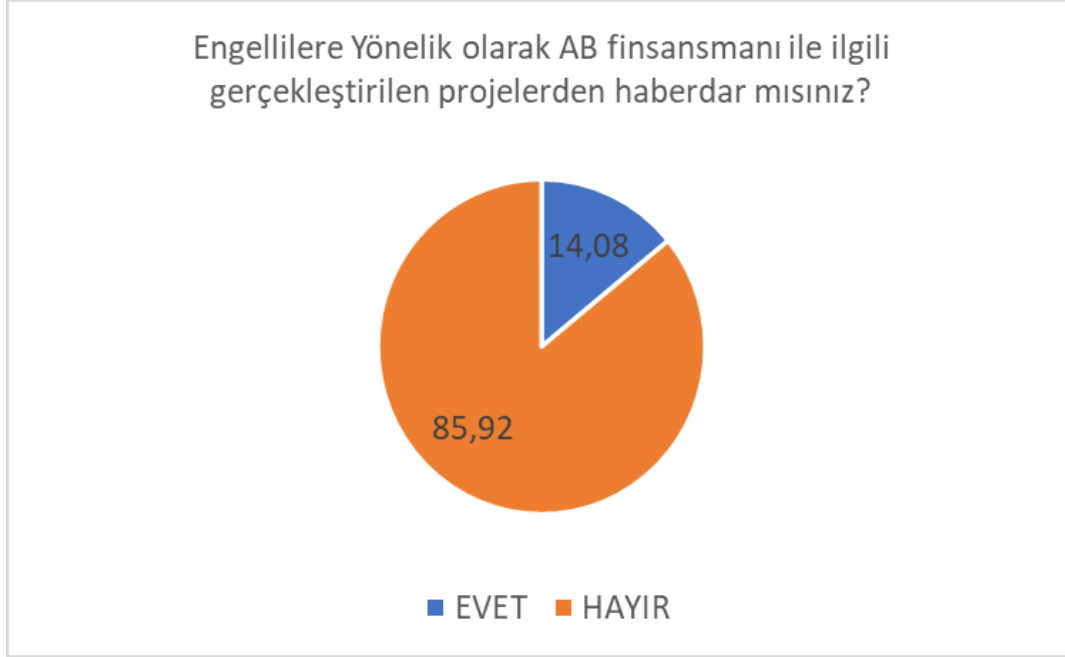

Bir önceki sorunun aksine bu sorumuzda geçmişe değil geleceğe odaklandık ve AB üyesi olmanın, Türkiye'deki engellilere katkı sağlayıp sağlamayacağı konusunda katılımcıların algısını ölçmeye çalıştık. Bir aday ülke vatandaşı olarak, engellilerin üyelikten bir şey bekleyip beklemediklerini anlamaya çalıştık. Katılımcıların %66,79'u AB üyesi olmanın, Türkiye'de engellilere katkısı olacağını düşünmektedirler. Bu oran adaylık sürecinin katkısı olduğunu düşünenlerden yaklaşık %10 fazladır. Bu da Türkiye'deki engellilerin AB üyeliğinden, adaylık sürecine göre daha umutlu olduklarını göstermektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

15.Engellilere yönelik olarak AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerden haberdar mısınız?

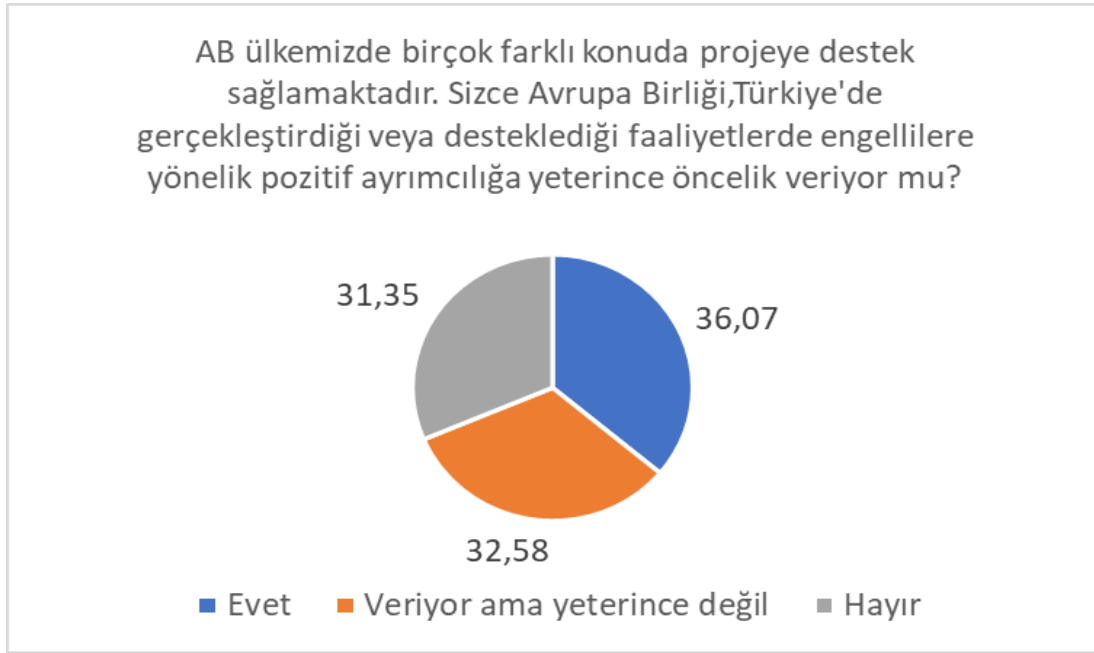

Engellilere yönelik olarak AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerden katılımcıların ne düzeyde haberdar olduklarını ölçmeye çalıştık. Bu amaçla sorduğumuz sorulara katılımcıların sadece %14,08'i “evet” şeklinde cevap verdi. Katılımcıların %85,92’si ise bu projelerden haberdar olmadıklarını söylediler. AB, engellileri hedef grup olarak gören birçok projeyi desteklemektedir. Bu projelerden engellilerin bu kadar az haberdar olmaları, esasında bu projelerin duyurulmasında ve yaygınlaştırılmasında bir eksiklik olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

16. AB, ülkemizde birçok farklı konuda projeye destek sağlamaktadır. Sizce AB, Türkiye’de gerçekleştirdiği veya desteklediği faaliyetlerde engellilere yeterince öncelikveriyor mu?

AB ülkemizde birçok farklı konuda projeye destek sağlamaktadır. Avrupa Birliği, Türkiye’de gerçekleştirdiği veya desteklediği faaliyetlerde engellilere yönelik pozitif ayrımcılığa yeterince öncelik veriyor mu sorusuna katılımcılarımızın %36,07’si’ü “evet” %32,58’i “veriyor ama yeterince değil” %31,35’i ise “hayır” yanıtını verdi. AB’nin engellilere yönelik hassasiyeti konusunda oldukça önemli bir farkındalık mevcuttur. AB’nin kendi faaliyetlerinde engellileri öncelikli gördüğü bilinmektedir ancak bir önceki sorudan anladığımız kadarıyla AB’nin bu konudaki faaliyetleri yetersiz görölmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

17. AB tarafından desteklenmiş olan bir projenin herhangi bir faaliyetine katıldınız mı?

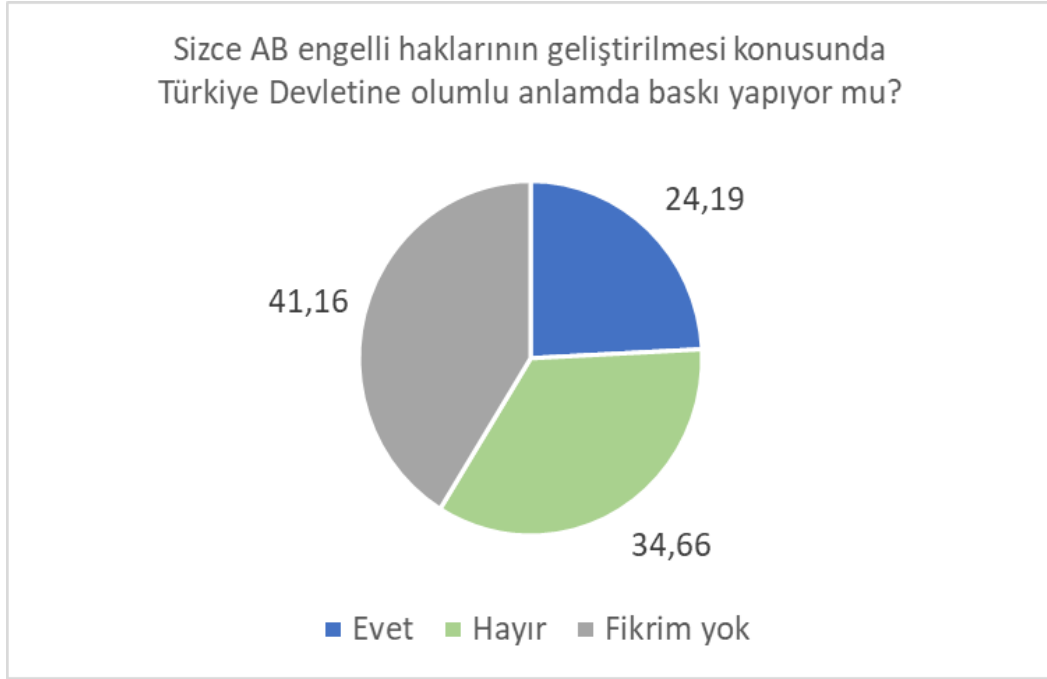

Türkiye'de başta IPA fonları olmak üzere çok sayıda proje yürütölmektedir. Erasmus+ gibi Türkiye çapında eğitim alanında yaygın AB fonları kullanılmaktadır ve buralarda engellilere yönelik çağrılar yer almakta veya engellilere öncelik verilmektedir. Yaptığımız ankette katılımcıların sadece %1,19'u bu tür bir projeye katıldıklarını söylemişlerdir. Eğitim, sivil toplum alanında bu kadar yaygın olan bu tür faaliyetlere engellilerin doğrudan katılmadıkları görölmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

18.Sizce AB, engelli haklarının geliştirilmesi konusunda Türkiye Devletine olumlu baskı yapıyor mu?

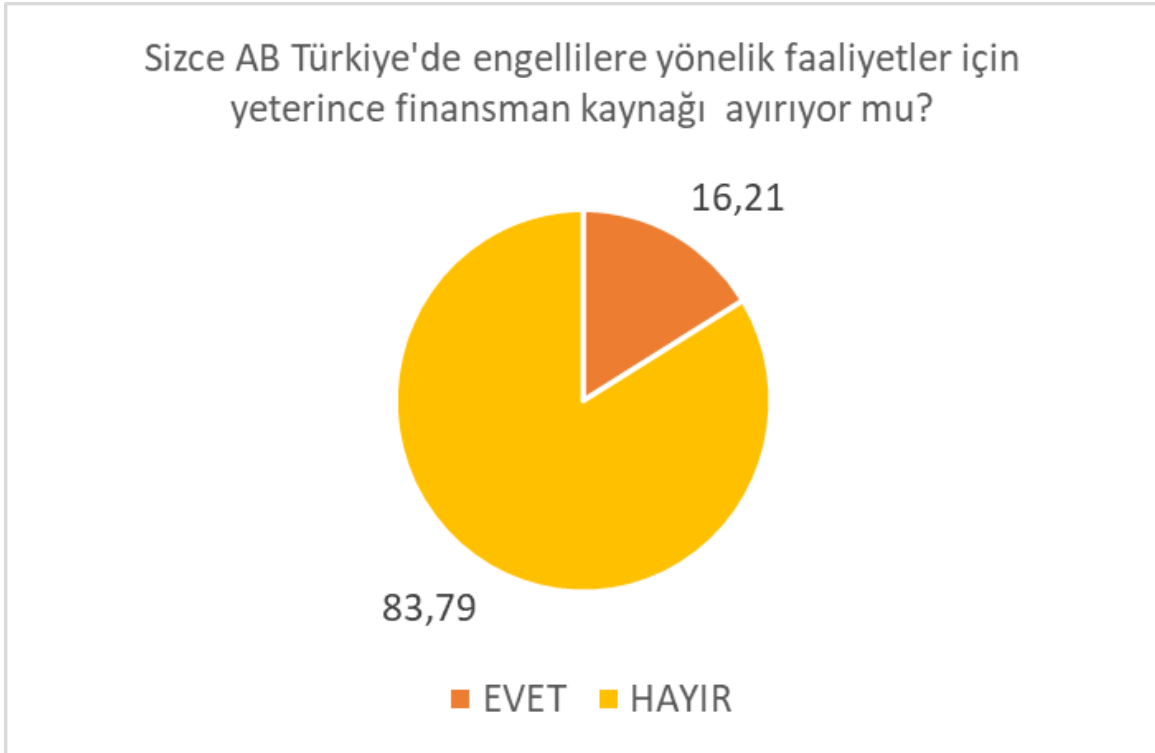
Adaylık süreci kapsamında, Avrupa Birliği'nin engelli hakları ile ilgili olarak Türkiye'yi teşvik edici olarak bir rol üstlenip stlenmediğine dair sorumuza katılımcıların %24,19'u "evet",

%34,46'sı ise "hayır" şeklinde cevap vermişlerdir. Kalanlar ise görüş bildirmemişlerdir. Burada esas olarak ilerleme raporları ve Avrupa kurumlarının ye veya aday devletlere yönelik yönlendirme faaliyetlerinin engelliler tarafından bilinirliğini ölçmeye çalıştık. Engellilerin %24,19'u, Avrupa Birliği kurumlarının Türkiye zerine bu tür bir olumlu baskısı olduğunu düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

19. Sizce AB, Türkiye’de engellilere yönelik faaliyetler için yeterince finansman sağlıyormu?

Avrupa Birliği aday ülkelere IPA kapsamında farklı destekler sağlamaktadır. IPA dışında da üye ülkelere dönük farklı programlar (örn. Erasmus+, Horizon) ile finansman desteği sağlayabilmektedir. Bu desteklerin engellilerin bakış açısından, yeterli olup olmadığı ile ilgili sorumuza katılımcıların %83,79’u “hayır” cevabını vermişlerdir. Yani engelliler bir dezavantajlı grup olarak Avrupa Birliğinden daha fazla destek beklemektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

C. SİVİL TOPLUMUN KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIMI

20. Sizce engelli kişileri temsil eden kuruluşlara (engelli STK'ları vs..) engellilere yönelik yasaların hazırlanmasında yeterince danışılıyor mu?

Engellilere yönelik politikaların oluşturulmasında engelli STK'larının etkisine ve Türkiye'nin bu STK'ları süreçlere dahil etme seviyesine yönelik olarak, vatandaşların algısını ölçen bu sorumuza katılımcıların %27,44'ü "evet", %32,49'u "hayır" şeklinde yanıt vermişlerdir. Sivil toplumun karar alma süreçlerine katılımı ile ilgili olarak toplumda hafif olumsuz bir kanaat vardır. Türkiye özürölüler şurası gibi bazı uygulamalar ve engelli STK'sı üst kuruluşları ile daha yakın iş birliği gerçekleştirilirse, bu konudaki algı da daha iyimser olacaktır. Şu an itibari ile engelliler, STK'ların süreçlere katılımını yeterli seviyede olduğunu düşünmemektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

III.SONUÇ VE ÖNERİLER (ENGELLİLERE YÖNELİK ANKET)

- Ülkemizde engellilere yönelik hizmetlerle ilgili olarak hafif olumsuz bir tablo vardır. Engellilere yönelik hizmetlerle ilgili olarak, çok yeterli ve yeterli olduğunu söyleyenlerin oranı birçok konuda yetersiz ve çok yetersiz olduğunu söyleyenlerin oranından düşüktür. Bu durum hizmet konusuna göre farklılık göstermektedir. Özellikle engellilere yönelik sağlık hizmetinden memnuniyet yüksektir. Engellilerin verdikleri cevaplar engel türüne göre farklılık gösterebilmektedir. Örneğin altyapı ile eksiklik olduğunu düşünenler ortopedik engellilerde daha yüksektir.
- Engellilere yönelik hizmetler konusunda, hedef gruptan Avrupa ile Türkiye kıyaslamasını yapmalarını istediğimizde, engelli bireylerin yarıya yakını Avrupa'daki durumun daha iyi olduğunu, yüzde %30'un biraz fazlası ise Türkiye'deki durumun daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Esasında bu soru tüm anket çalışmasının bel kemiğini oluşturmaktadır. Ülkemizde yurtdışına çıkma oranlarının azlığı düşünüldüğünde, engellilerin bu analizi bizzat görerek değil de medya aracılığıyla oluşturduklarını düşünmekteyiz. Bu soruya, Türkiye cevabını veren engelli bireylerin, AB üyeliği ve AB'nin Türkiye'deki engellilere katkısı konusunda da çok talepkâr olmamaları doğaldır. Türkiye zaten daha iyi durumdaysa, AB'nin desteklerinin veya AB'ye üye olmanın Türkiye'deki engellilere pek bir şey kazandırmayacağını düşünmeleri beklenebilir. Tabii ki AB kurumları ile AB üyesi ülkeler aynı şey değildir ancak anket katılımcılarının çok büyük bir çoğunluğunun anket sorularına cevap verirken böyle bir ayırım gözettiklerini düşünmüyoruz.
- Engelli hakları ile ilgili olarak ulusal çabaların yanı sıra uluslararası çabalar da vardır. Küreselleşen dünyada engelli hakları da küresel bir hal almakta ve başta Birleşmiş Milletler olmak üzere bazı uluslararası kuruluşlar bu konuda belirli ilke kararları alarak, üye ülkeleri bu konuda hassasiyet göstermeye teşvik etmektedirler. Engellilerin bu konudan haberdar olmaları ve engelli hakları ile ilgili uluslararası çabaların olduğunu bilmeleri, sorunun küresel düzeyde çözümü açısından önemlidir. Ayrıca engelli bireylerin devletten, taraf olunan uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmesini istemesi hak temelli yaklaşımın da olmazsa olmaz koşuludur. Engellilerin yaklaşık %38'inin bu tür belgelerden/çalabalardan haberdar olduklarını tespit etmiş bulunmaktayız. Bu oranın yükseltilmesi AB özelinde de önemlidir. Engelli bireyler AB'nin, üye ve aday devletlerde engelli hakları konusunda çaba içerisinde olduklarını bilirlerse AB'ye bakış açıları da daha olumlu yönde gelişecektir. Türkiye'nin uluslararası belgelere uyma konusunda ne kadar hassas olduğuna dair sorulan soruya verilen cevaplar da genel olarak olumsuzdur. Bu tür belgelerden haberdar olanların sadece %23,49'u Türkiye'nin çabalarını yeterli veya çok yeterli bulmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Türkiye, 2005 yılında AB'ye tam aday ÷lke olmuş ve müzakerelere başlamıştır. Bu adaylık süreci, esasında engelli haklarının da geliştiği bir döneme denk gelmiştir. Katılımcıların bu sürece AB'nin katkısı konusundaki görüşleri hafif olumludur. Katılımcıların yaklaşık %57'si AB'nin engelli haklarına olumlu katkısı olduğunu düşünmektedir. Bu tür sorularda her ne kadar spesifik engelli hakları konusundaki etkisi diye sorsak da kişilerin AB'ye genel bakışı cevabı etkileyebilmektedir. Adaylık sürecinin olumlu katkısı olduğunu düşünenlerin oranı %57 iken, üyelik halinde olumlu katkısı olacağını düşünenler %66,77'dir yani engelli bireyler AB'nin Türkiye'ye katkısı konusunda doğal olarak üyeliğin adaylıktan daha faydalı olacağını düşünmektedirler.
- Engellilerin AB finansmanı ile engellilere yönelik olarak gerçekleştirilen projelerden habersiz olduğunu tespit ettik. Katılımcıların sadece %14,08'i bu tür projelerden haberdardır. Bu oldukça düşük bir orandır. Türkiye'de, AB desteği ile birçoğ farklı proje yürüt÷lmektedir ancak bunların engellilere ulaşmasında veya bu projelerden elde edilen faydaların AB sayesinde olduğuna dair engellilere yönelik bilgilendirmede eksiklikler vardır. Bu mekanizmaların gözden geçirilmesinde fayda vardır. Ancak engelliler AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerde engellilere yönelik pozitif ayrımcılık olduğunu düşünmektedirler. Esasında bu tür projelerden birebir haberdar olanlar yaklaşık %14 olmasına rağmen bu tür projelerde AB'nin engellilere yönelik pozitif tutum sergileyeceğine duyulan inanç %36,07 düzeyindedir. AB'nin engelliler konusunda hassas olduğuna dair bir kanaat engelliler arasında yaygındır. AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerden engellilerin yaklaşık %14'ü haberdar iken, doğrudan bu tür bir proje faaliyetlerine katıldığını bildiren engelli oranı sadece %1,19'dur.
- Adaylık sürecinde AB'nin ilerleme raporları ile aday ÷lke olan Türkiye'ye yönelik eleştirilerin engelli bireyler nezdindeki karşılığını ölçmeye çalıştı. AB'nin engelli haklarının geliştirilmesi konusunda Türkiye'ye olumlu anlamda baskı yaptığını düşünenler %24,19 iken, AB'nin bu konuda yeterli finansman sağladığını düşünenler %6,21'dir. Bu sonuç, engellilerin AB'nin yapabileceği daha çok şey olduğunu düşündüklerini göstermektedir.
- Türkiye'de sivil toplumun engelli hakları açasından etkinliğini sorgulamak için engellileri temsil eden kuruluşlara (engelli STK'ları vs. ...) engellilere yönelik yasaların hazırlanmasında yeterince danışılıp danışılmadığını sorduk. Bu soruya aldığımız cevaplar yaklaşık eşit düzeyde idi. Katılımcıların yaklaşık %27'si danışıldığını, yaklaşık %32,5'i ise danışılmadığını düşünmektedir. Bu durum esasında sadece engelli STK'larına has bir durum değildir. Hatta başka anketlerin sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, engelli STK'larının etkinliği genel olarak diğer STK'lardan daha yüksek olarak gör÷lmektedir.
- Sonuç olarak engelli bireyler, AB süreci ve bu sürecin engellilere etkisi konusunda oldukça bilgisiz gör÷nmektedirler. Engellilerin zaten eğitime erişim düzeylerinin düşük olması onları bu tür makro konuları takip etme konusunda geriye düşürse de Avrupa Birliği'nin engellilere yönelik pozitif tutumu göz önünde bulundurulduğunda, engellilerin bu konulardan haberdar olma düzeyleri yetersizdir. Bu tür uluslararası çabalardan haberdar olma düzeyleri arttıka engelli bireylerin de hak talep etme ve haklarına erişme konusunda gelişeceğini düşünmekteyiz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Engellilerle ilgili Alanlarda alışanların AB Sürecine Bakış Açısını Ölçen Niceliksel Analiz

Hedef grup:

- Engelli STK'sı Temsilcileri
- Engellilere yönelik alışan Kamu Görevlileri
- Engelli Eğitmenleri
- Engelli Yakınları

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

I. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Rapora konu edilen saha araŐtırmasının tasarımı (araŐtırmanın amacı, kapsamı, yöntemi, örneklemi, aşamaları vb.) ile ilgili birçok husus, projenin yazım aşamasında ayrıntılı bir biçimde ortaya konulmuŐtur. Bu rapor, hem yüklenici firma olan Anadolu Araştırma'nın uzmanları hem de proje sahibi Sinop Spastik Çocuklar Derneği uzmanlarının katkıları ile yazılmıştır.

Telefon kontrolü dernek temsilcisi tarafından, yüz yüze anket formları üzerinden yapılmıştır. Bu bölümde saha araŐtırmasıyla ilgili kilit unsurlara ve adımlara kısaca değinilmekle yetinilecektir.

Örnekleme:

AraŐtırmanın örnekleme, Şartnamede belirtilen kıstaslara göre NUTS II düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Teknik Őartname esas alınarak bölgesel ve diğer kıstaslara/kotalara uygun olarak geliŐtirilmiŐtir. Toplamda 2000 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların Şartnamede belirtilen kıstaslara göre dağılımı aŐađıda sunulmuŐtur:

Engelli STK'sı temsilcisi	514
Engelli ebeveyni	536
Engellilere yönelik hizmetlerde çalışan kamu görevlileri	457
Engellilere yönelik eğitim hizmeti verenler	493

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Örneklemin illere göre dağılımı şu şekildedir:

Örneklemin Bölgelere ve İllere Dağılımı

No	BÖLGE	İL	KATILIMCI SAYISI
1	Manisa Alt Bölgesi	Manisa	75
2	Aydın Alt Bölgesi	Aydın	70
3	Adana Alt Bölgesi	Adana	100
4	Ankara Alt Bölgesi	Ankara	140
5	Antalya Alt Bölgesi	Antalya	80
6	Kocaeli Alt bölgesi	Sakarya	81
7	Bursa Alt bölgesi	Bursa	100
8	Balıkesir Alt Bölgesi	Balıkesir	45
9	Erzurum Alt Bölgesi	Erzurum	20
10	Gaziantep Alt Bölgesi	Gaziantep	70
11	Hatay Alt Bölgesi	Hatay	80
12	İzmir Alt Bölgesi	İzmir	110
13	İstanbul Alt Bölgesi	İstanbul	360
14	Ağrı Alt bölgesi	Kars	22
15	Kayseri Alt Bölgesi	Kayseri	60
16	Kastamonu Alt Bölgesi	Sinop	22
17	Kırıkkale Alt Bölgesi	Kırıkkale	35
18	Konya Alt Bölgesi	Konya	80
19	Mardin Alt Bölgesi	Mardin	60
20	Malatya Alt Bölgesi	Malatya	45
21	Tekirdağ Alt Bölgesi	Tekirdağ	40
22	Samsun Alt Bölgesi	Samsun	70
23	Trabzon Alt Bölgesi	Trabzon	70
24	Şanlıurfa Alt Bölgesi	Diyarbakır	90
25	Van Alt Bölgesi	Van	50
26	Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak	25
	TOPLAM		2000 Kişi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Anket Soruları ve Hazırlama Süreci:

Anketlerde kullanılan soru formu ve sorular, Sinop Spastik Çocuklar Derneği uzman ve yetkilileri ile Anadolu Araştırma bünyesindeki ve araştırma-istatistik uzmanlarının yakın iş birliği çerçevesinde hazırlanmış, soru formlarının son hali Sinop Spastik Çocuklar Derneği tarafından onaylanmıştır. Anket sorularının katılımcılar tarafından kolay anlaşılabilir ve cevap verilebilir şekilde hazırlanmasına gayret edilmiştir.

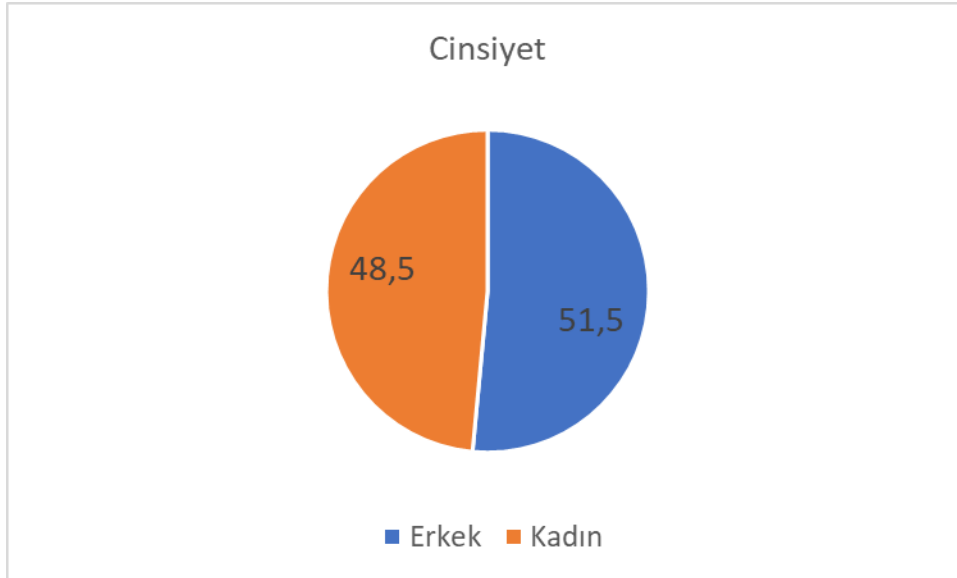
Anketler, seçilen örneklem dâhilindeki illerde Haziran-Temmuz 2021’de katılımcılarla yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. İşitme engellilerle görüşmelerde çevreden tercüman desteği alınmış veya sorular gösterilerek kendilerinin yanıtlaması istenmiştir. Katılımcılardan iletişim bilgileri alınmış, rahat cevap verebilmeleri için anketörün “Bu ankete vereceğiniz cevaplar sadece bu anket sonuçlarını içeren raporda kullanılacaktır ve toplanan kişisel verileriniz hiçbir surette 3. Taraflarla paylaşılmayacaktır.” ifadesini anket öncesinde bildirmesine özen gösterilmiştir. Anketler Sinop Spastik Çocuklar Derneği yetkilisi tarafından telefon kontrolüne tabii tutulmuştur.

Çalışmanın Sınırlılıkları:

Bu kısımda, mevcut anket uygulamasında benzer saha çalışmaları için söz konusu olabilecek genel sınırlılıklar dışında bir hususun bulunmadığı not edilmelidir.

Katılımcı Profili:

Araştırmaya katılanların %51,5’i erkek, %48,5’i kadındır.

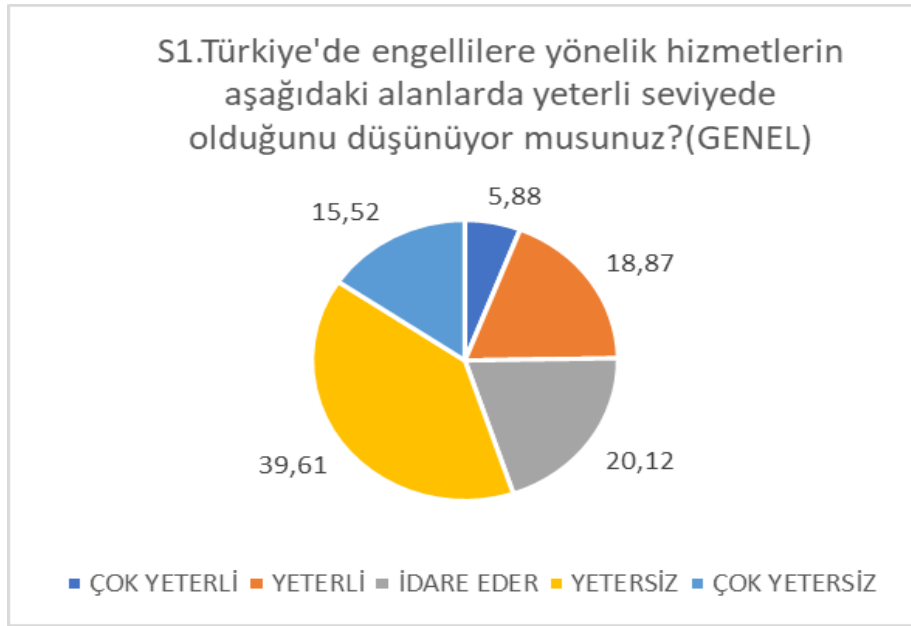
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

II. ARAŞTIRMA BULGULARI

A. ENGELLİLERLE İLGİLİ ALANLARDA ÇALIŞANLARIN FARKLI ALANLARDAKİ HİZMETLERDEN MEMNUNİYET DÜZEYİ

Ankette öncelikli olarak engellilerle ilgili alanlarda çalışan farklı bir deyişle engellilere hizmet veren veya engellilerle yakın ilişki içinde olan kişilerin, ülkemizde engellilere verilen hizmetlerle ilgili olan algısını ölçmeye çalıştık. Bu şekilde bu kişilerin bakış açısıyla engellilerle ilgili hizmetleri değerlendirme fırsatı bulduk. Anketin öncelikli amacı AB sürecinin engellilik alanına katkısını ölçmektir.

1. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (GENEL)

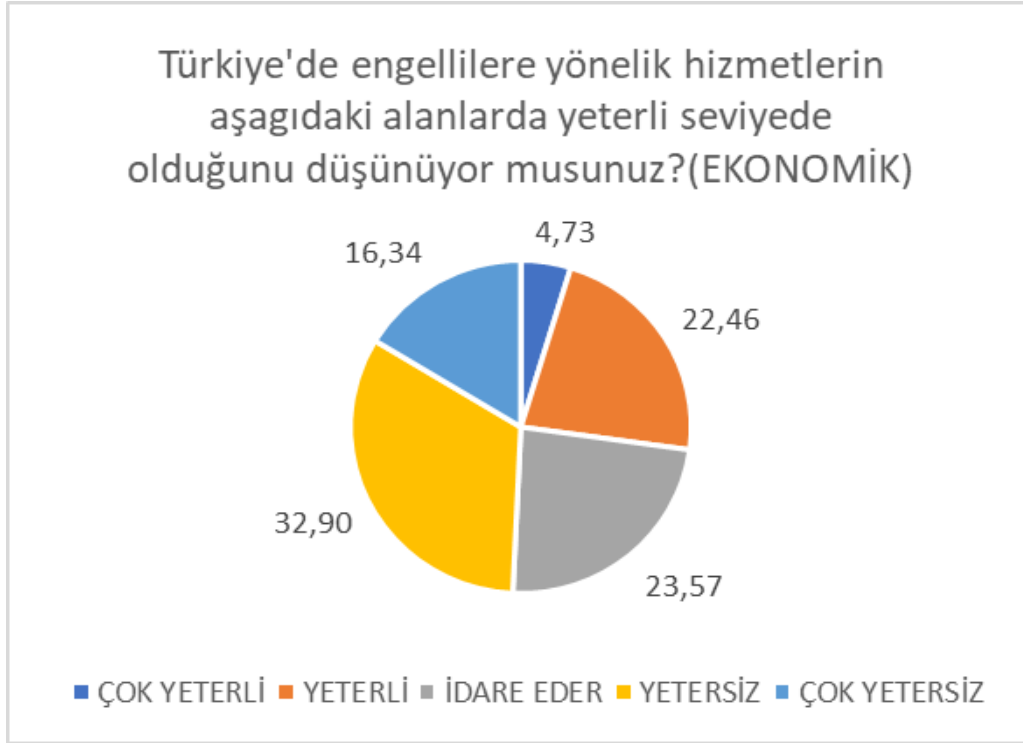

Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin genel olarak çok yeterli seviyede olduğunu düşünenlerin oranı %5,88, yeterli olduğunu düşünenlerin oranı %18,87, idare eder seviyede olduğunu düşünenlerin oranı %20,12, yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %39,61, çok yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %15,52’dir. Engellilerle ilgili alanlarda çalışanlar, ülkemizdeki engellilere yönelik hizmetler konusunda engelli bireylerden daha olumsuz düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşününüz? (EKONOMİK)

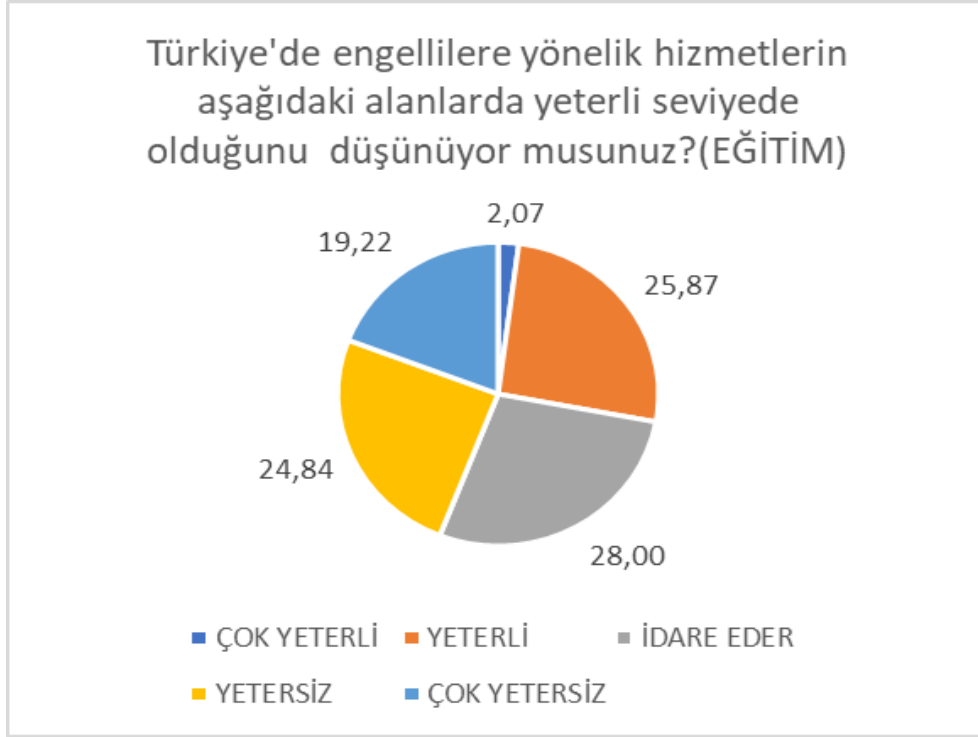

Türkiye’de engellilere yönelik ekonomik hizmetlerin, anketimize katılım sağlayanların %4,73’ü “çok yeterli” olduğunu, %22,46’sı “yeterli” olduğunu, %23,57’si “idare eder” olduğunu, %32,90’u “yetersiz” olduğunu %16,34’ü ise “çok yetersiz” olduğunu düşünmektedirler. Ekonomik alanda engellilere yönelik hizmetlerin yeterli olduğuna dair düşünce diğer hizmet alanlarından daha yüksektir. Soruya en olumlu cevap veren grup engelli aileleri, en olumsuz cevap veren grup engelli STK temsilcileridir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

3. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (EĐİTİM)

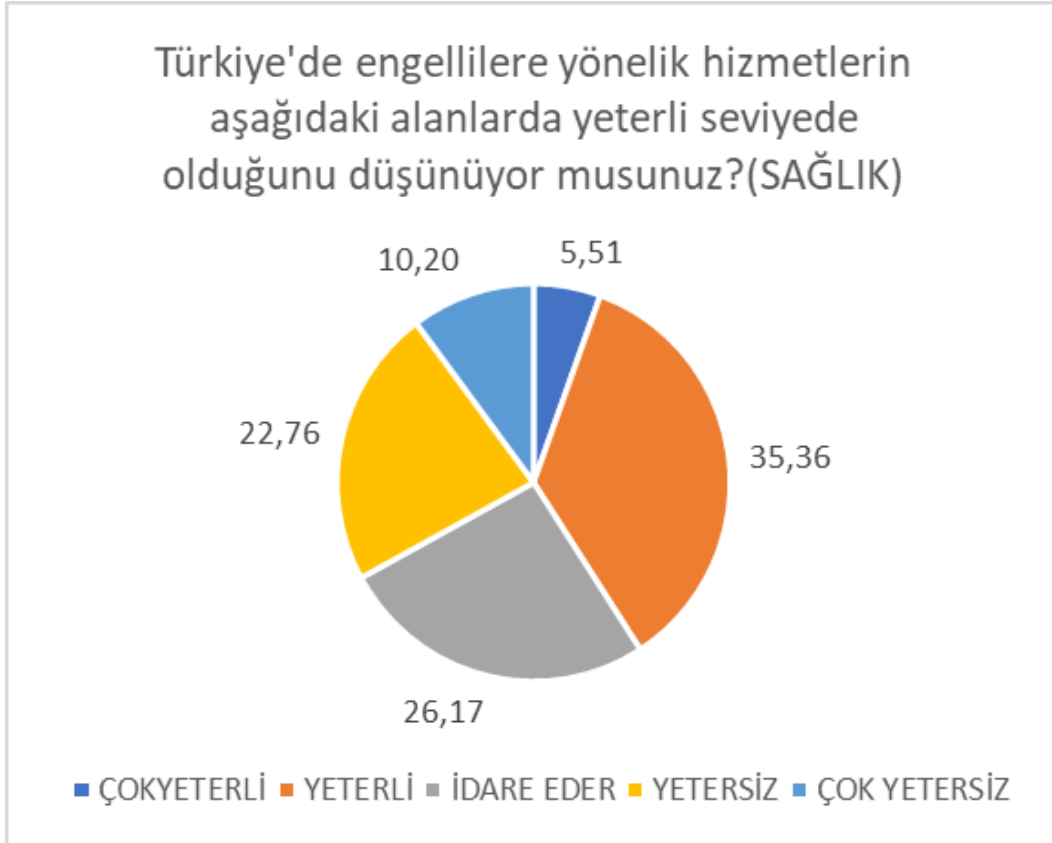
Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin eğitim yeterliliği konusunda sorduğumuz soruya verilen cevaplara göre, katılımcılarımızın %2,07’si eğitimin “çok yeterli”, %25,87’si “yeterli”, %28,00’si “idare eder” düzeyde, %24,84’ü “yetersiz”, %19,22’si “çok yetersiz” olduğunu düşünmektedir.

Katılımcılarımız 4 ana gruptan oluşmaktadır. Bunlardan biri de engellilere eğitim hizmeti verenlerdir. Çapraz sorgulamamızda engellilere eğitim hizmeti verenlerin, engellilere verilen eğitimle ilgili daha olumsuz dűřündükleri göze çarpmaktadır. Engellilere yönelik eğitim verenlerin verdiği cevaplara göre çok yeterli ve yeterli diyenler toplamda %20,12 “yetersiz” ve “çok yetersiz” diyenler ise %48,77’dir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

4. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (SAĐLIK)

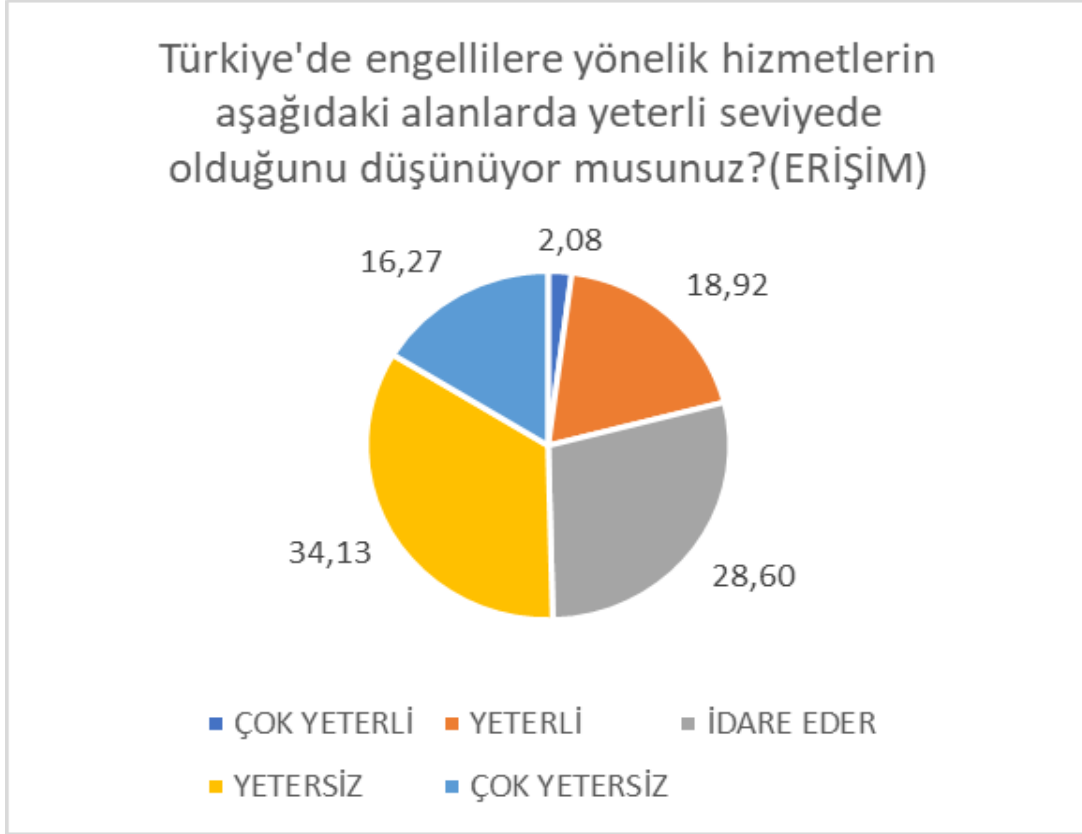

Türkiye’de engelli bireylere sağlık alanında sağlanan imkanların yeterliliği konusundaki sorumuza katılımcılarımızın %5,51’i “çok yeterli”, %35,36’sı “yeterli”, %26,17’si “idare eder”, %22,76’sı “yetersiz”, %10,20’si “çok yetersiz” şeklinde cevaplamıştır. Sağlık alanındaki algı engellilere yönelik çalışanlarda tıpkı engelliler gibi olumludur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

5. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (ERİŞİM)

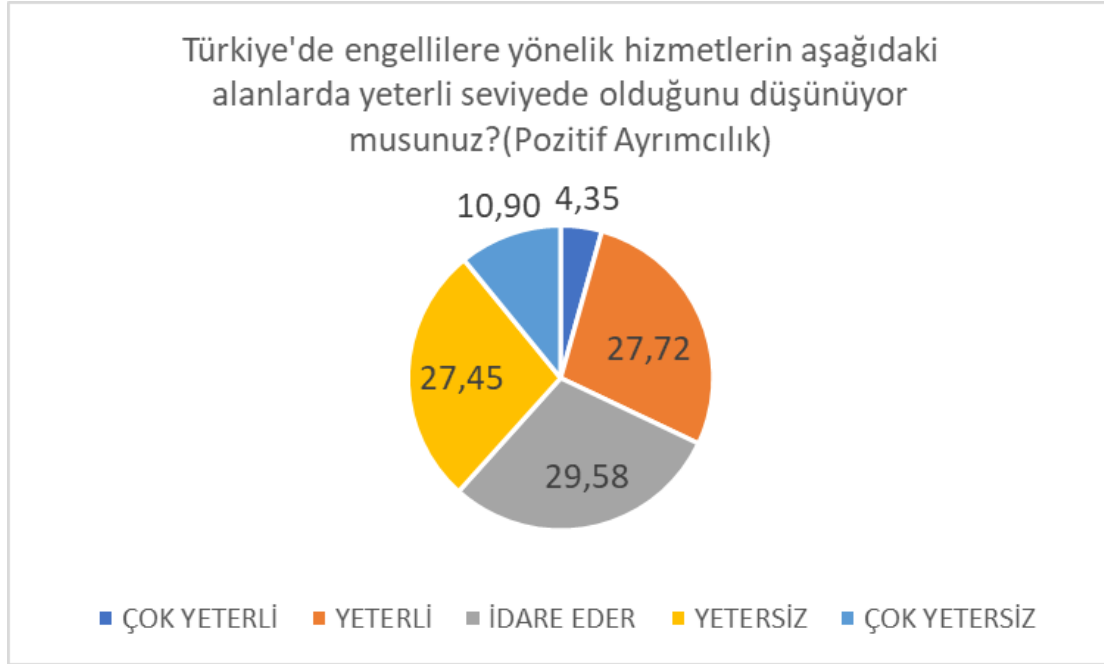

Türkiye’de erişim alanında engelli bireylere yönelik hizmetlerin yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz sorumuza katılan bireylerimizin %2,08’i “çok yeterli”, %18,92’si “yeterli”, %28,60’ı “idare eder”, %34,13’ü “yetersiz”, %16,27’si “çok yetersiz” yanıtını vermiştir. Engellilerle çalışanlar bu konuda engelli bireylere oranla daha olumsuz yanıtlar vermiştir. Engelli bireylerde yeterli ve çok yeterli diyenlerin toplamı%34’e yaklaşırken, engelli ile çalışanlarda bu oran 21 civarındadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

6. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? (FARKLI KONULARDA POZİTİF AYRIMCILIK)

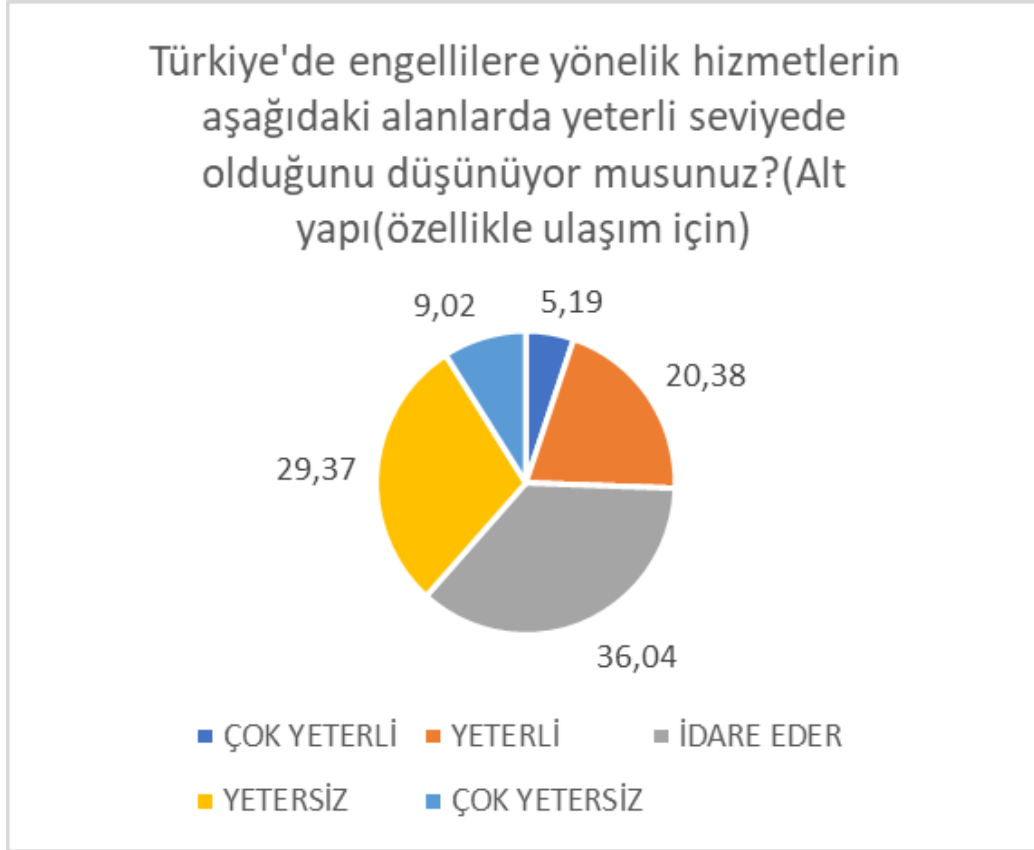

Anketimize katılanlara sorduğumuz, “Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin aşağıdaki alanlarda yeterli seviyede olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplara göre, katılımcılarımız engellilere yönelik pozitif ayrımcılık konusunda %4,35’i “çok yeterli”, %27,72’i “yeterli”, %29,58’i “idare eder”, %27,45’i “yetersiz”, %10,90’i “çok yetersiz” olduğunu düşünmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

7. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (ALT YAPI (ÖZELLİKLE ULAřIM İÇİN))

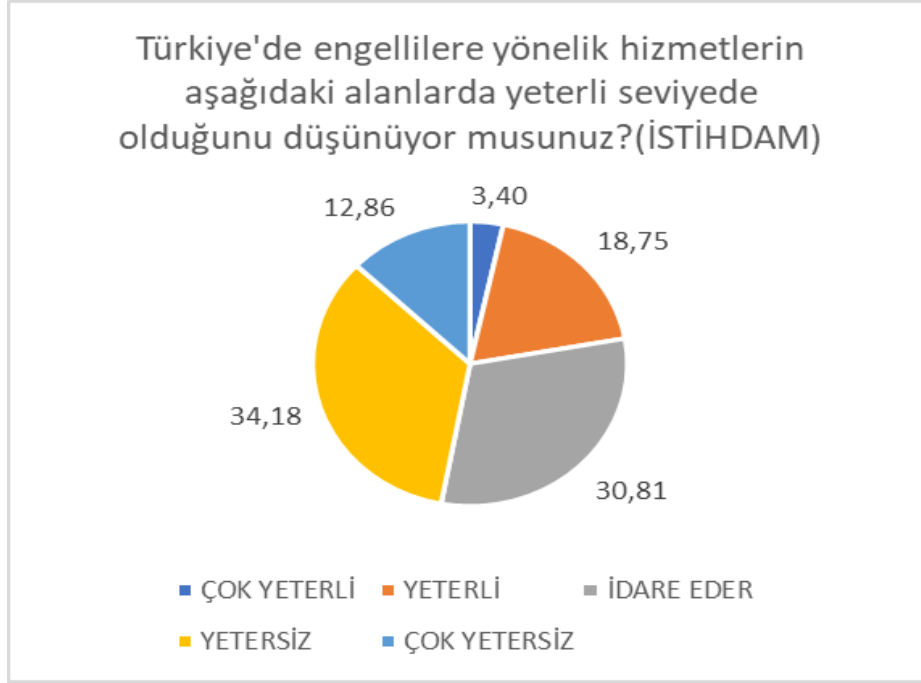

Anketimizdeki sorularımızın bir diğeri ise alt yapı özellikle ulaşım alanında engelli bireylerimize sağlanan imkanların yeterliliği konusundadır. Katılımcılarımızın %5,19’u bu alanda hizmetlerin “çok yeterli”, %20,38’i “yeterli”, %36,04’ü “idare eder” düzeyde, %29,37’si “yetersiz”, %9,02’si “çok yetersiz” olduğunu belirtmişlerdir. Sonuçlar hafif olumsuz şekildedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

8. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin ařađıdaki alanlarda yeterli seviyede olduđunu dűřünüyor musunuz? (İSTİHDAM)

Katılımcılarımıza sorduğumuz bir diğer konu başlığı ise istihdam konusunda engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği hakkındadır. Katılımcıların verdikleri cevaplar sonucu oluşturduğumuz yűzdelik dilim ölçütünde cevaplar řu şekildedir: %3,40 “çok yeterli”, %18,75 “yeterli”, %30,81 “idare eder”, %34,18 “yetersiz”, %12,86 “çok yetersiz”. İstihdam konusunda olumsuz algı tıpkı engelli bireylerde olduğu gibi engellilerle çalışanlarda da yűksektir.

Bölüm Değerlendirmesi

Engellilere yönelik hizmetlerle ilgili olarak engellilerle çalışanların farklı başlıklardaki algısını ölçmeye çalıştığımız bu bölümde genel olarak engellilere yönelik çalışanların, engellilerden daha olumsuz yanıtlar verdiklerini tespit ettik. Bunda engellilere yönelik çalışanların daha bilinçli ve bu sebeple daha talepkâr olduklarını dűřünüyoruz. Katılımcıların yaklaşık dörtte birizaten engelli STK’sı temsilcileridir ve bu kişilerin temel amacı zaten eksiklikleri tespit edip yetkililerden talep etmektir. Bu yűzden hedef grubumuzun engellilerden daha olumsuz bir algıya sahip olmaları normaldir.

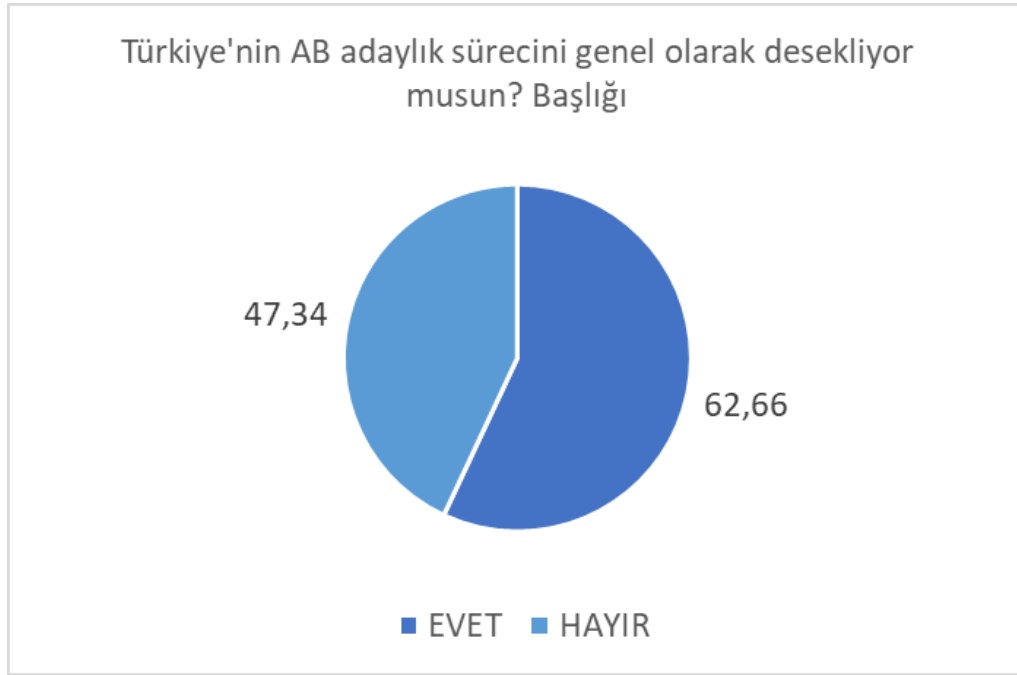
Anketimizde 4 ana katılımcı grubu yer almaktadır. Engelli ailelerinin verdikleri cevaplar, diğer anketimizdeki engellilerin verdikleri cevaplarla uyumludur ve bu grubumuz genel olarak diğer katılımcı gruplarından daha olumlu yanıtlar vermişlerdir. Türkiye’de engellilere yönelik hizmetlerin yeterliliği konusunda en olumsuz bakışa sahip olan katılımcı grup ise engelli STK’sı temsilcileridir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

B. ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMET VEREN GRUPLARIN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞ AÇILARI

9. Türkiye'nin AB adaylık sürecini genel olarak destekliyor musunuz?

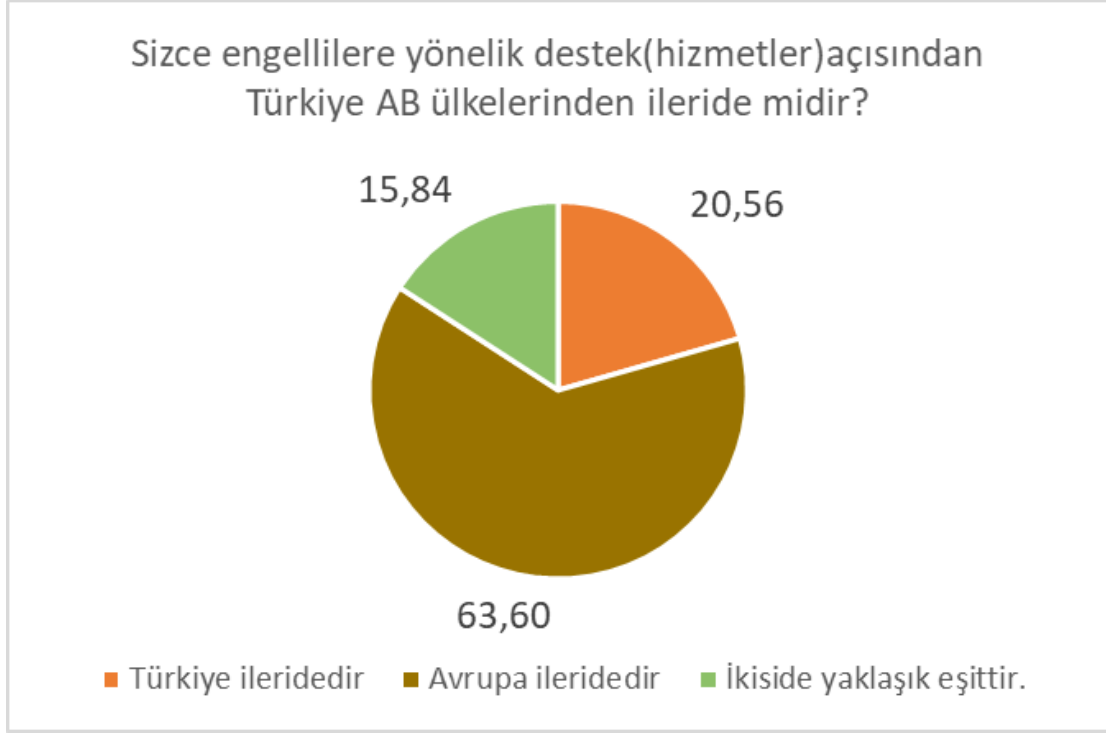

Katılımcılarımız, “Türkiye'nin AB adaylık sürecini destekliyor musunuz?” sorusuna %62,66 oranında “evet”, %47,34 oranında “hayır” yanıtını vermişlerdir. Soruda “engelli hakları açısından” diyerek herhangi bir daraltma yapılmamıştır bu yüzden katılımcıların genel olarak AB süreci ile ilgili kanaatlerini yansıtmaktadır. Engellilere yönelik hizmet veren kişilerin AB'ye bakış açısının olumlu olduğunu görmekteyiz. Engellilerle çalışan kamu görevlileri, engellilerle çalışan eğitimciler ve özellikle de engelli STK'sı temsilcileri bu soruya daha yüksek oranda evet demişlerdir. Ortalamayı aşağı çeken engelli aileleridir. Engelli aileleri dışındaki gruplarda AB sürecine destek 3'te 2 seviyesi civarındadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

10. Sizce engellilere destek (hizmet) açısından Türkiye, AB ülkelerinden ilerde midir?

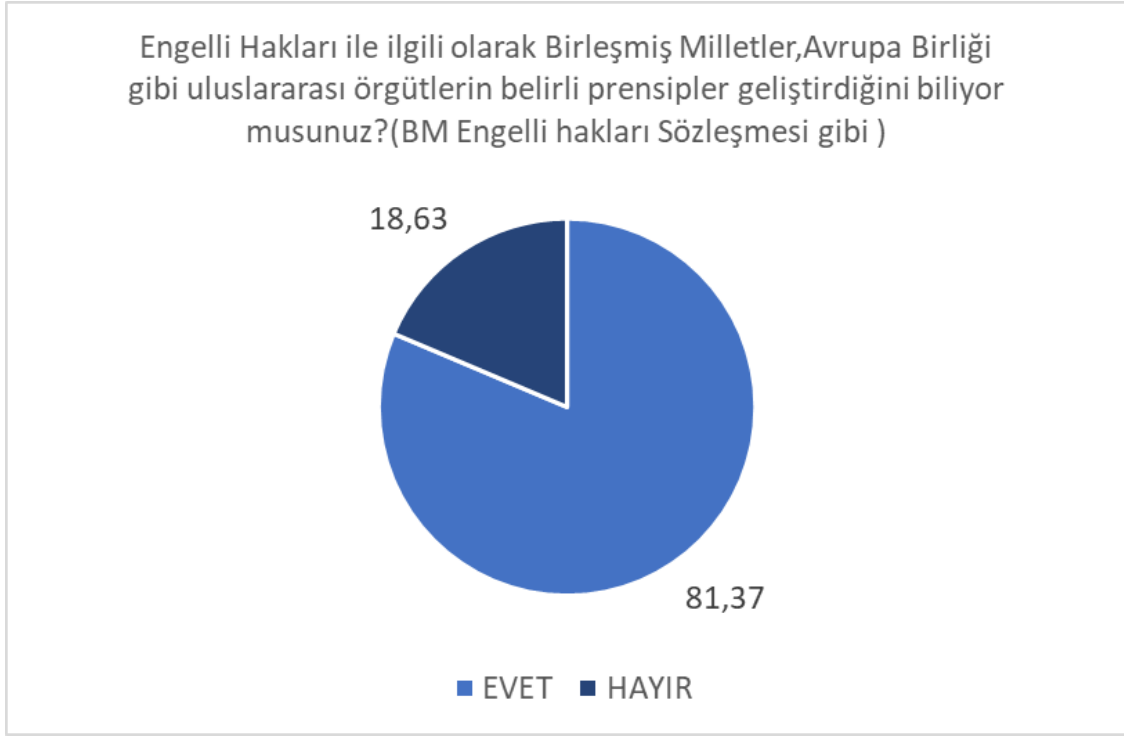

Ülkemizde engellilere sağlanan hizmetler konusunda AB ülkelerine göre ülkemiz ilerde midir? sorumuza katılımcılarımızın %20,56'sı "Türkiye ileridedir", %63,60'sı "Avrupa ileridedir", %15,84'ü ikisi de "yaklaşık eşittir" yanıtını vermiştir. Bu soruya verilen yanıtlara göre engellilerle aktif çalışan kişilerin engellilere göre Avrupa'yı daha ilerde gördüklerini söyleyebiliriz. Engelli kişilerde %31,29 olan Türkiye ileridedir diyenlerin oranı, hedef grubumuzda %20,56'ya düşmüştür.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

11. Engelli hakları ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların belirli ilkeler geliştirdiğini biliyor musunuz? (BM Engelli hakları Sözleşmesi gibi)

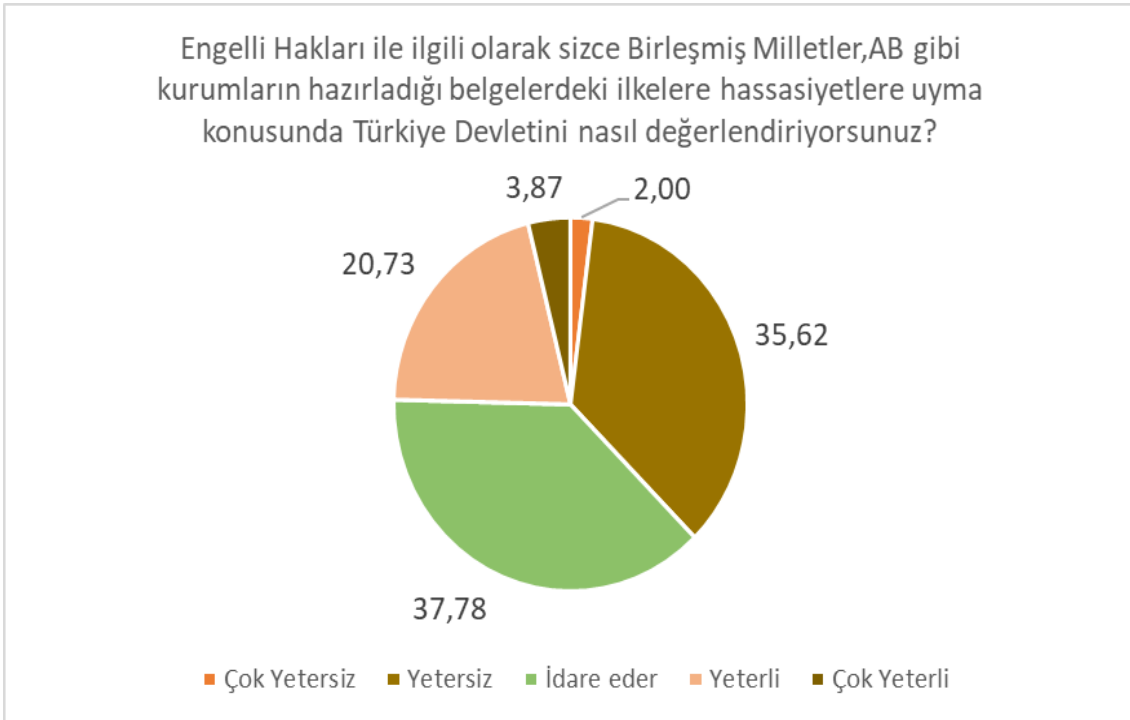

Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların, engelli hakları ile ilgili aldıkları kararları bilme oranları ile ilgili sorduğumuz soruya katılımcıların %81,37'ü “evet”, %18,63'ü ise “hayır” yanıtını vermiştir. Bu sorumuza verilen yanıtlarda da dikkat çeken unsur engelli ailelerinin dışındaki gruplarda bu soruya evet diyenlerin oranının %90 gibi yüksek düzeyde olmasıdır. Engellilere yönelik profesyonel hizmet verenler bu tür uluslararası çabalardan haberdardırlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

12. Engelli hakları ile ilgili olarak sizce Birleşmiş Milletler, AB gibi kurumların hazırladığı ilkelere hassasiyetlere uyma konusunda Türkiye devletini nasıl değerlendiriyorsunuz? (Bir üstteki soruya evet yanıtı veren %81,37'lik kesime sorulmuştur.)

Uluslararası kuruluşlar tarafından alınan engelli hakları ile ilgili kararlara Türkiye Devleti'nin uyma konusundaki tutumunu değerlendiren sorumuza katılımcılarımızın %3,87'si "çok yeterli", %20,73'ü "yeterli", %37,78'i "idare eder", %35,62'si "yetersiz", %2,00'ü "çok yetersiz" şeklinde yanıt vermiştir. Soru sadece bu belgeler hakkında haberdar olduğunu belirten kişilere sorulmuştur. Zaten katılımcılarımızın %80'den fazlası haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Bu konuda hedef grubumuzun kanaatlerinin dengede olduğunu söyleyebiliriz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

13. Türkiye'nin 2005 yılında AB üyeliğine adaylık statüsüne alınması ve bu süreçte gerçekleşenler sizce engelli hakları konusunda ülkemize katkı sağladı mı?

Türkiye'nin 2005 yılında AB'ye aday ülke statüsü kazandığından beri, Avrupa Birliği, birçok konuda olduğu gibi engelli hakları ile ilgili olarak da yönlendirmeler yapmakta ve destek sağlamaktadır. Bu süreçte Türkiye'nin birçok politikası AB ile uyumlaştırılmaya çalışılmıştır. Engellilik konusu ile ilgili farklı kamu kurumları da çaba sarf etmişlerdir. AB'nin bu anlamdaki olumlu katkısının olduğuna dair yargıya katılımcılarımızın %68,29'u "evet", %31,71'i "hayır" şeklinde yanıt vermiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

14. Yaptığınız işle ilgili olarak (engelli eğitmeni, engellilere yönelik kamu görevlisi veya engelli STK'sı temsilcisi) Avrupa'daki meslektaşlarınızla yeterli iş birliği içerisinde olduğunuzu düşünüyor musunuz?

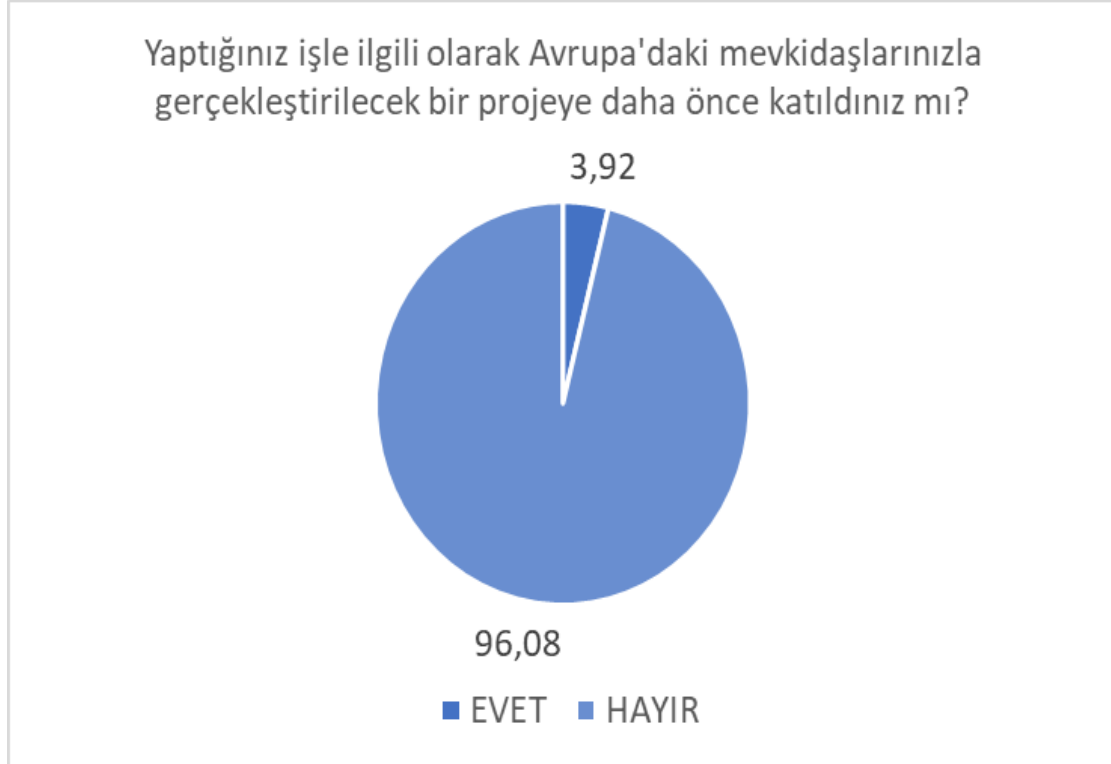

Anketteki katılımcılar 4 grup halindedir. Bu soru sadece engellilere yönelik kamu hizmeti verenler, engelli STK'sı temsilcileri ve engellilere yönelik hizmet veren kamu görevlilerine sorulmuştur. Sorumuza, bu 3 gruptaki katılımcıların %8,57'i "evet", %91,43'ü "hayır" yanıtını vermiştir. Engellilere yönelik profesyonel hizmet verenler ezici bir çoğunlukla Avrupa Birliğindeki meslektaşları ile yeterli iş birliği içerisinde olmadıklarını düşünmektedirler. Bu veri esasında bir eksiklik bildirimidir. İmkân sağlansa bu tür bir iş birliğine açık olduklarını gösterir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

15. Yaptığınız işle ilgili olarak Avrupa'daki mevkidaşlarınızla gerçekleştirilecek bir projeye daha önce katıldınız mı?

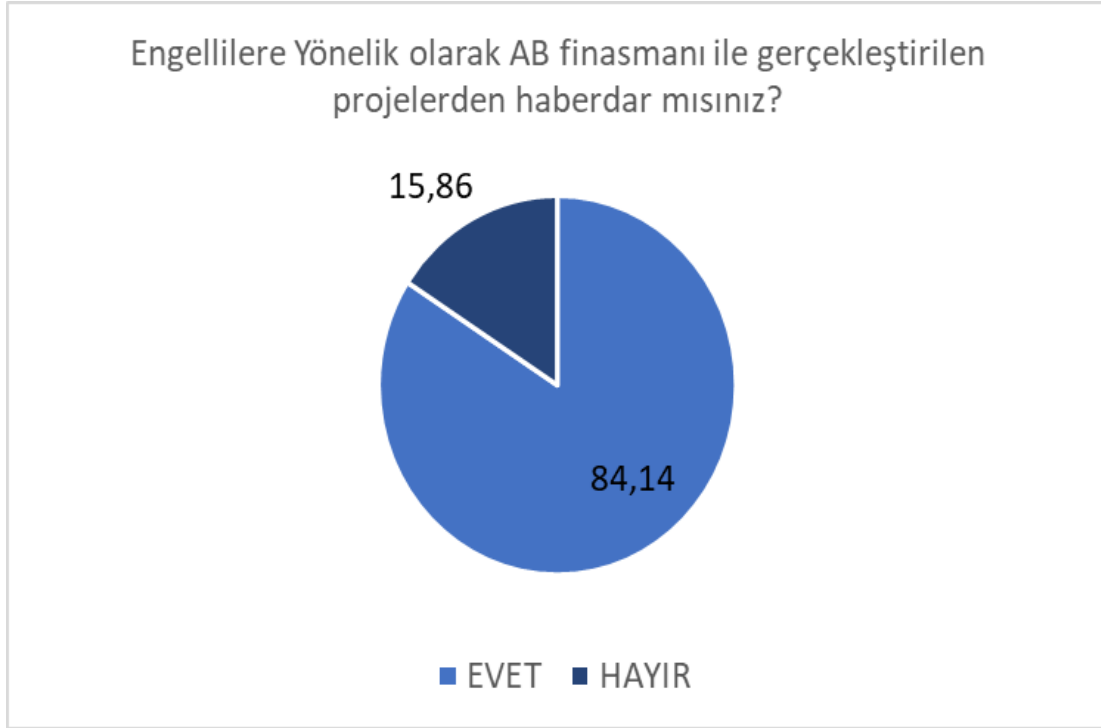

Yaptığınız işle ilgili olarak Avrupa'daki mevkidaşlarınızla gerçekleştirilecek bir projeye daha önce katıldınız mı? sorusu ile katılımcıların Avrupa Birliği projelerine katılım seviyesini ölçmeye çalıştık. IPA fonları ve Gençlik projeleri ile sivil topluma, Erasmus + fonları ile eğitimcilere yönelik önemli ölçüde finansman sağlanmaktadır. Bunun, engellilerle ilgili çalışan profesyonellere ulaşma seviyesini ölçmeye çalıştık. %4'e yakın bir oran bulduk. Bu oran eğitimcilerde ve STK temsilcilerinde daha yüksek, kamu görevlilerinde daha düşük. (Bu soru engelli aileleri grubuna sorulmamıştır.)

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

16. Engellilere yönelik olarak AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerden haberdar mısınız?

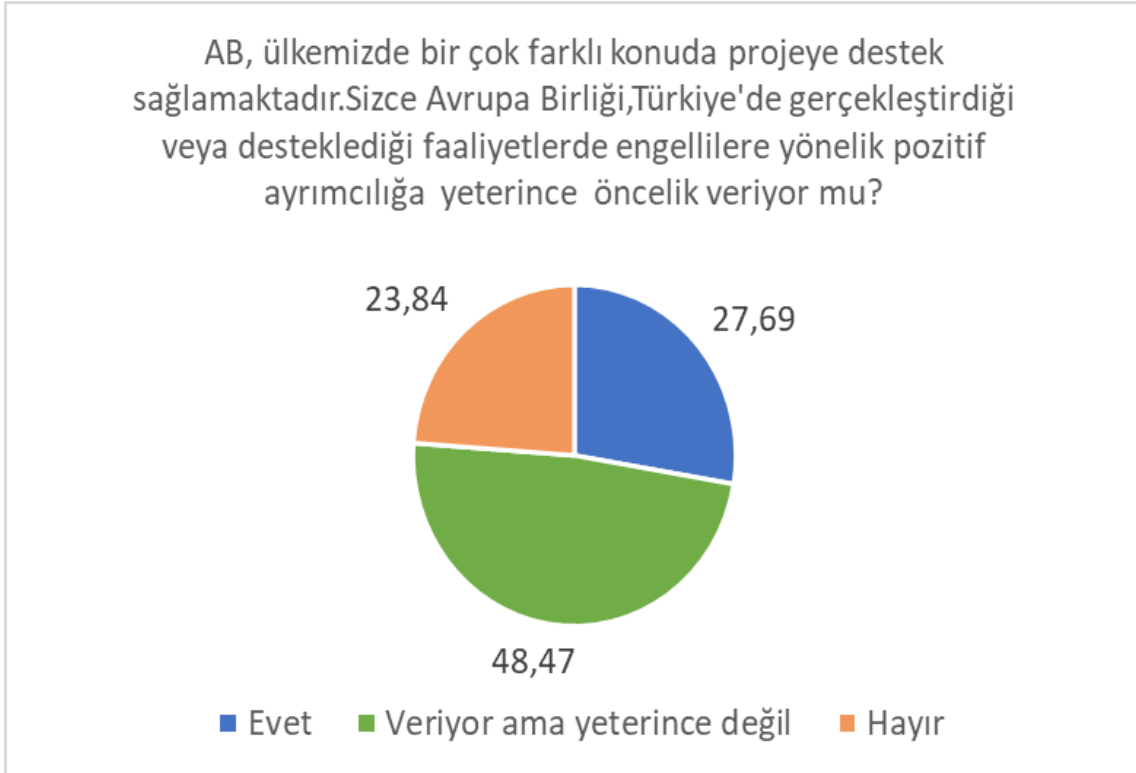

Katılımcılarımızın %84,14'ü, engelli bireylere yönelik AB finansmanı ile gerçekleştirilen projelerden haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Bu tür projelerin varlığı hedef kitle tarafından yaygın olarak bilinmektedir. Bu tür projelerdeki yaygınlaştırma faaliyetlerinin engellilerle çalışanlara (engellilere yönelik kamu hizmeti verenler, engelli STK'sı temsilcileri ve engellilere yönelik hizmet veren kamu görevlilerine) etkin olarak ulaştığını söyleyebiliriz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

17. AB, ülkemizde birçok farklı projeye destek vermektedir. AB, Türkiye’de gerçekleştirdiği/desteklediği faaliyetlerde, engellilerde pozitif ayrımcılığa öncelik veriyor mu?

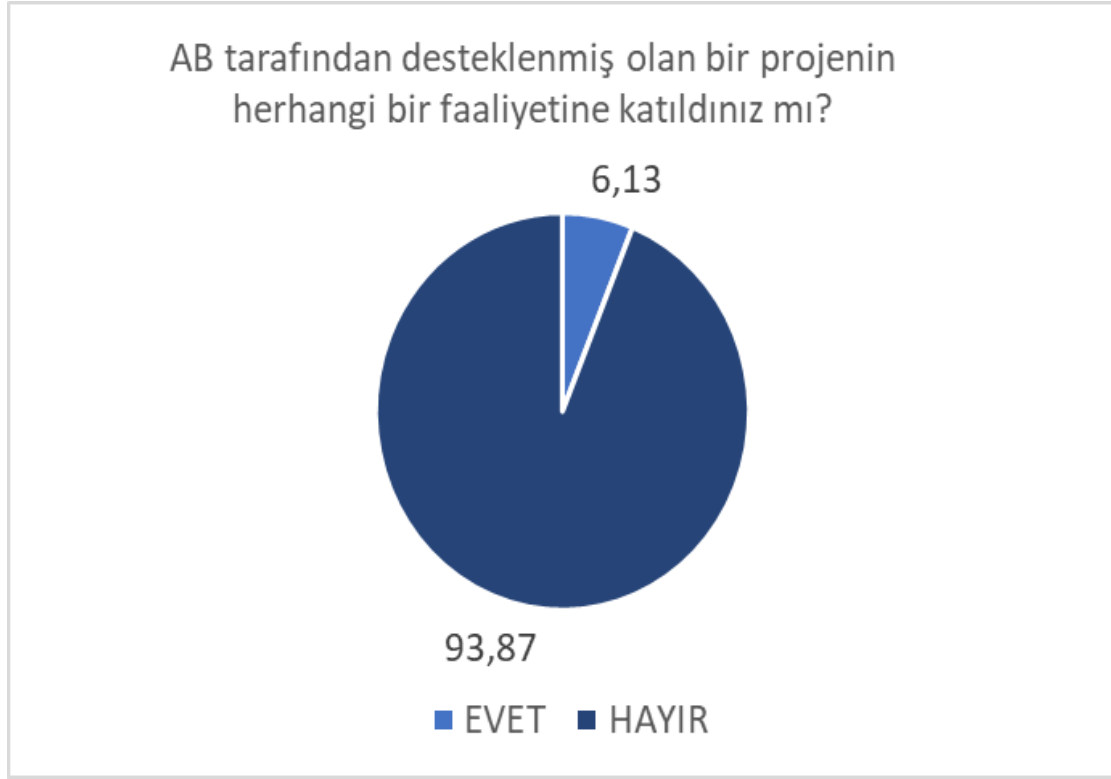

AB ülkemizde birçok farklı projeye destek vermektedir. AB, Türkiye’de destekleyerek gerçekleştirdiği faaliyetlerinde engellilere yönelik pozitif ayrımcılığa öncelik veriyor mu? sorumuza katılımcıların %27,69’u “evet”, %23,84’ü “hayır”, %48,47’si “veriyor ama yeterince değil” yanıtını vermiştir. Bu soruya verilen cevaplar oldukça dengeli görünmektedir. Engelli bireylere göre ise daha olumsuz bakılmaktadır. İlk anketteki engelli bireyler bu soruya yaklaşık %36 oranında evet demişlerdir. Bunu profesyonellerin daha yüksek beklentilerine bağlayabiliriz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

18. AB tarafından desteklenmiş olan bir projenin herhangi bir faaliyetine katıldınız mı?

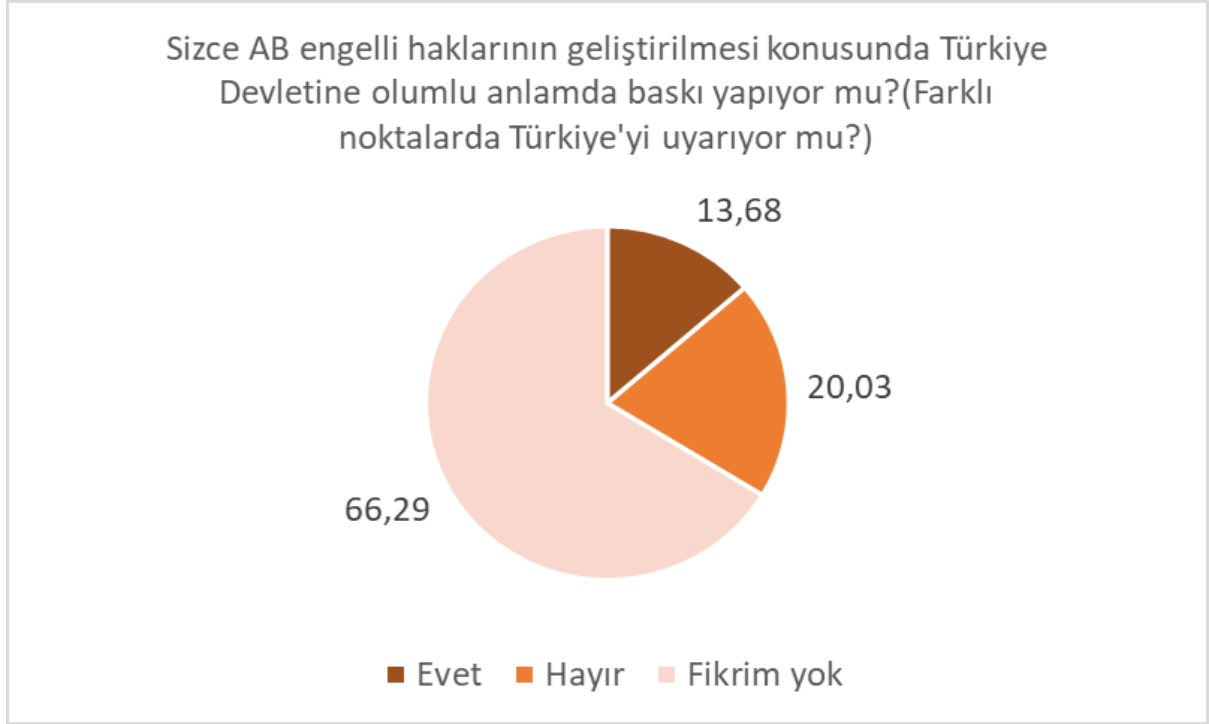

AB tarafından desteklenen bir projede yer aldınız mı? sorusuna katılımcılarımızın %6,13'ü "evet", %93,87'si "hayır" yanıtını vermiştir. Esasında bu sorunun benzerini "Yaptığınız işle ilgili olarak Avrupa'daki mevkidaşlarınızla gerçekleştirilecek bir projeye daha önce katıldınız mı?" şeklinde sormuştuk İki soru arasındaki fark temelde birinin Avrupalı meslektaşlarımla doğrudan iş birliği içeren projeleri sorması, diğerinin ise AB finansmanı ile gerçekleşen tüm projeleri sormuş olmasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

19. Sizce AB engelli haklarının geliştirilmesi konusunda Türkiye Devletine olumlu anlamda baskı yapıyor mu? (Farklı noktalarda Türkiye'yi uyarıyor mu?)

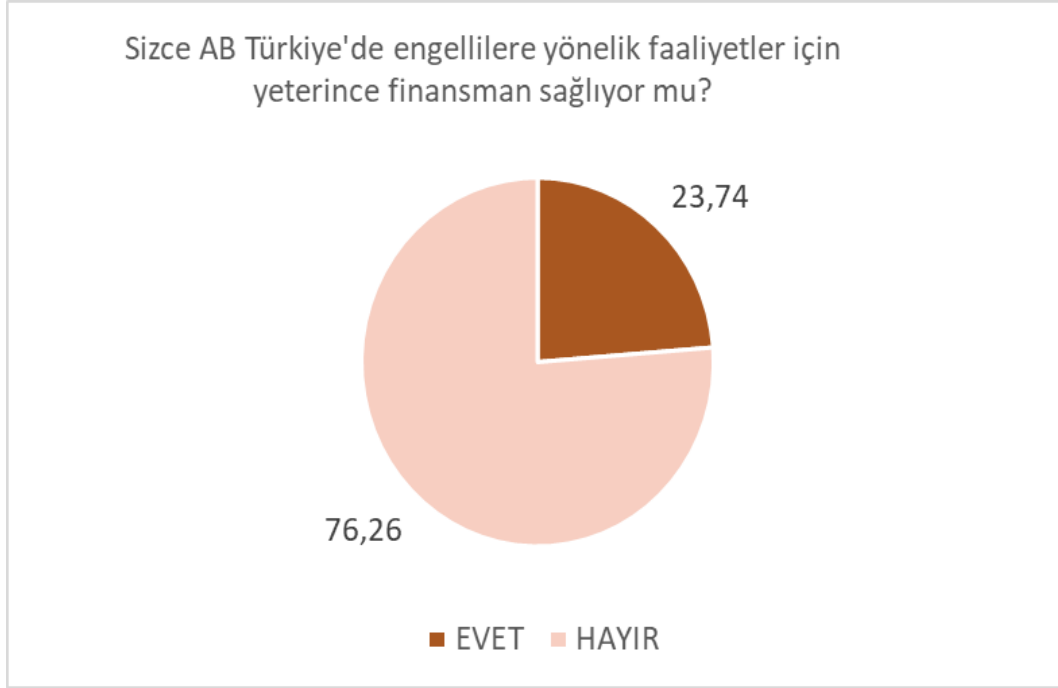

Avrupa Birliği bir aday ÷lke olan Türkiye'yi birçok alanda olduğu gibi engellilik alanında da üyeliğe hazır hale getirmekle amacıyla farklı araçlarla desteklemektedir. AB'nin engelli haklarının geliştirilmesi konusunda, Türkiye Devletine olumlu anlamda baskı yaptığına inananların oranı %13,68'tir. Katılımcıların %66,29'u bu soruya "fikrim yok", %20,03'ü ise "hayır" şeklinde yanıt vermişlerdir. Hedef kitemizin bu tür araçlarla ilgili olarak farkındalığının oldukça düşük olduğunu söyleyebiliriz. Projelerle ilgili farkındalığın aksine bu tür mekanizmaların etkisine dair kanaat düşüktür. Engelli STK'sı temsilcilerinde bu oran daha yüksektir ama yine de AB'nin bu tür araçlarının gündemde yeterince olmadığı söylenebilir. Özellikle ilerleme raporları ile ilgili olarak daha fazla farkındalık artırıcı faaliyet yapılmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

20. Sizce AB Türkiye'de engellilere yönelik faaliyetler için yeterince finansman sağlıyor mu?

Sizce AB Türkiye'de engellilere yönelik faaliyetler için yeterince finansman desteği ayırıyor mu? sorumuza katılımcıların %23,74'ü "evet", %76,26'sı "hayır" yanıtını vermiştir. Bu tür desteklerden doğrudan faydalananların oranı %7 civarında olmasına rağmen, katılımcılarımızın %23,74'ü AB'nin parasal desteğini yeterli görmektedir. Bu durum bu tür katkılara katılımcı olmasalar bile şahit olmalarıdır.

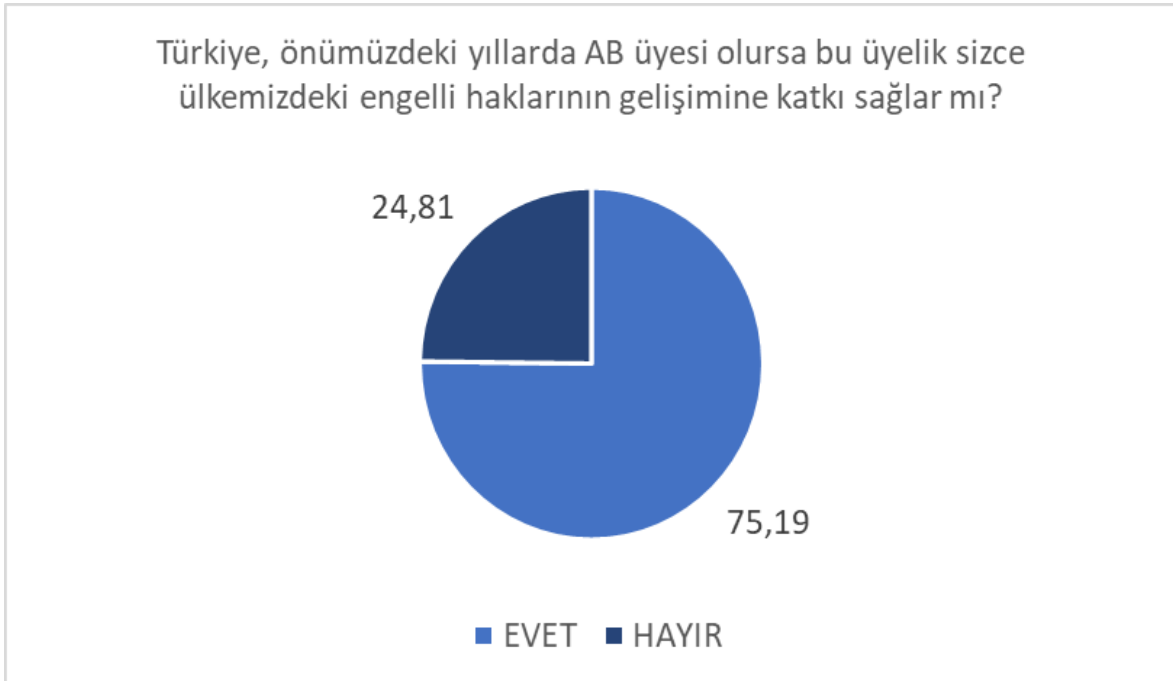

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

C. ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMET VEREN GRUPLARIN AVRUPA BİRLİĞİNDEN BEKLENTİLERİ

Bu bölümde hedef kitlenin AB sürecinden beklentileri ile ilgili sorular yer almaktadır. Şu ana kadarki süreçle değil gelecekle ilgili beklentilere yer verilmiştir.

21. Türkiye Önümüzdeki Yıllarda AB Üyesi Olursa, Bu Üyelik Sizce Ülkemizdeki Engelli Haklarının Gelişimine Katkı Sağlar Mı?

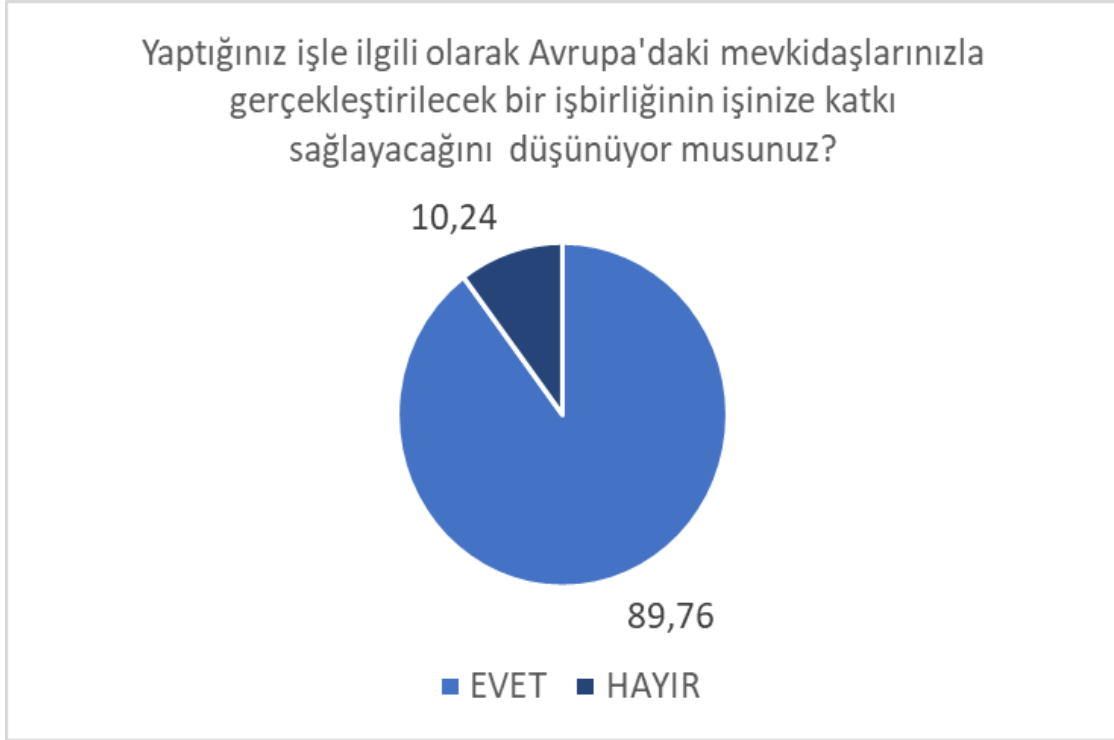

Türkiye önümüzdeki yıllarda AB üyesi olursa bu durum ülkemizdeki engelli haklarının gelişimine katkısı olur mu? şeklindeki sorumuza yanıt olarak katılımcıların %75,19'u "evet", %24,81'i "hayır" yanıtını vermiştir. Avrupa Birliği'nin geçmişte (adaylık sürecinde) yaptıklarına olumlu yanıt verenler, %68,29 iken Avrupa Birliği'ne üye olursak bunu olumlu etkisi olacağını söyleyenler %75,19'dur. Bu sonuç, hedef kitlenin, AB sürecinin geleceğine geçmişten daha olumlu baktığını gösterir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

22. Yaptığınız işle ilgili olarak Avrupa'daki mevkidaşlarınızla gerçekleştirilecek bir iş birliğinin yaptığınız işe katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?

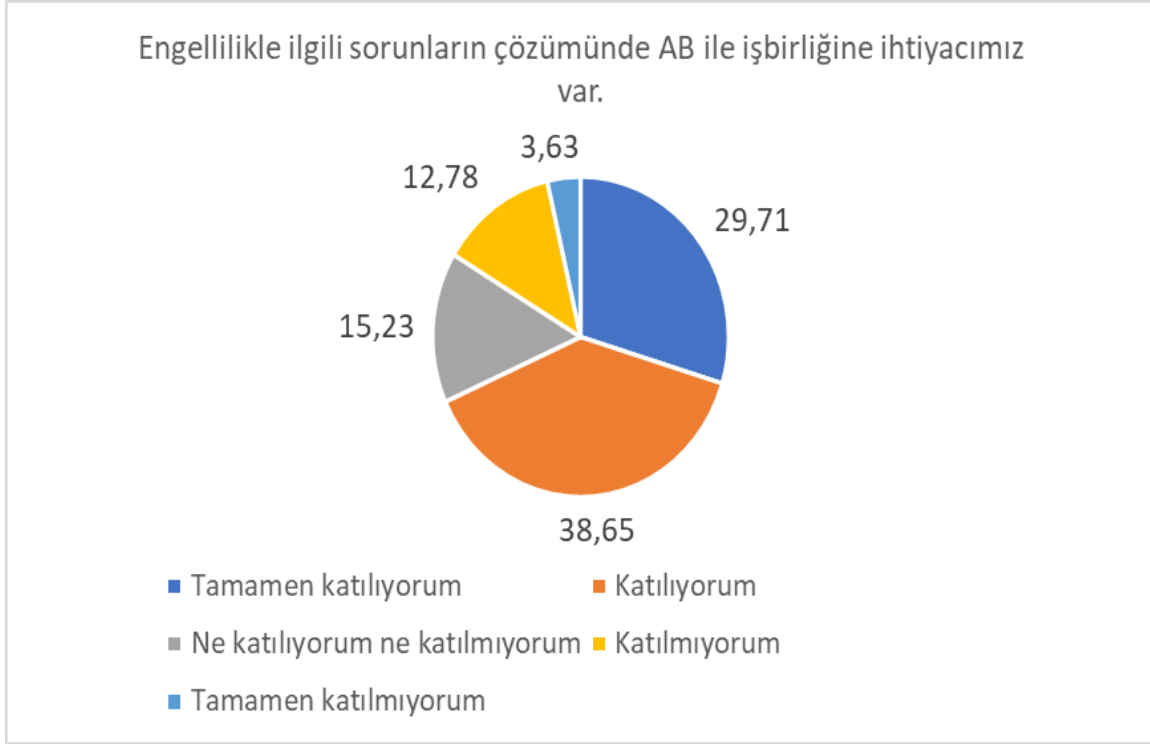

Bu sorumuz da sadece engellilerle profesyonel olarak çalışan 3 grubun temsilcilerine (engellilere yönelik kamu hizmeti verenler, engelli STK'sı temsilcileri ve engellilere yönelik hizmet veren kamu görevlilerine) sorulmuştur. Avrupa'da sizinle aynı işi yapan bir kişiyle bir iş birliği söz konusu olsa bu durumun işinize katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? şeklindeki sorumuza katılımcılarımızın %89,76'sı "evet", %10,24'ü "hayır" yanıtını vermiştir. Bu cevap da esasında bu kesimlerin iş birliğine ne kadar açık olduğunu göstermektedir. Avrupa ile iş birliğini artırıcı nitelikteki mekanizmalara ne kadar ihtiyaç olduğunu göstermesi açısından oldukça önemli bir veri olmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

23. Engellilikle ilgili sorunların çözümlünde AB ile iş birliğine ihtiyacımız var.

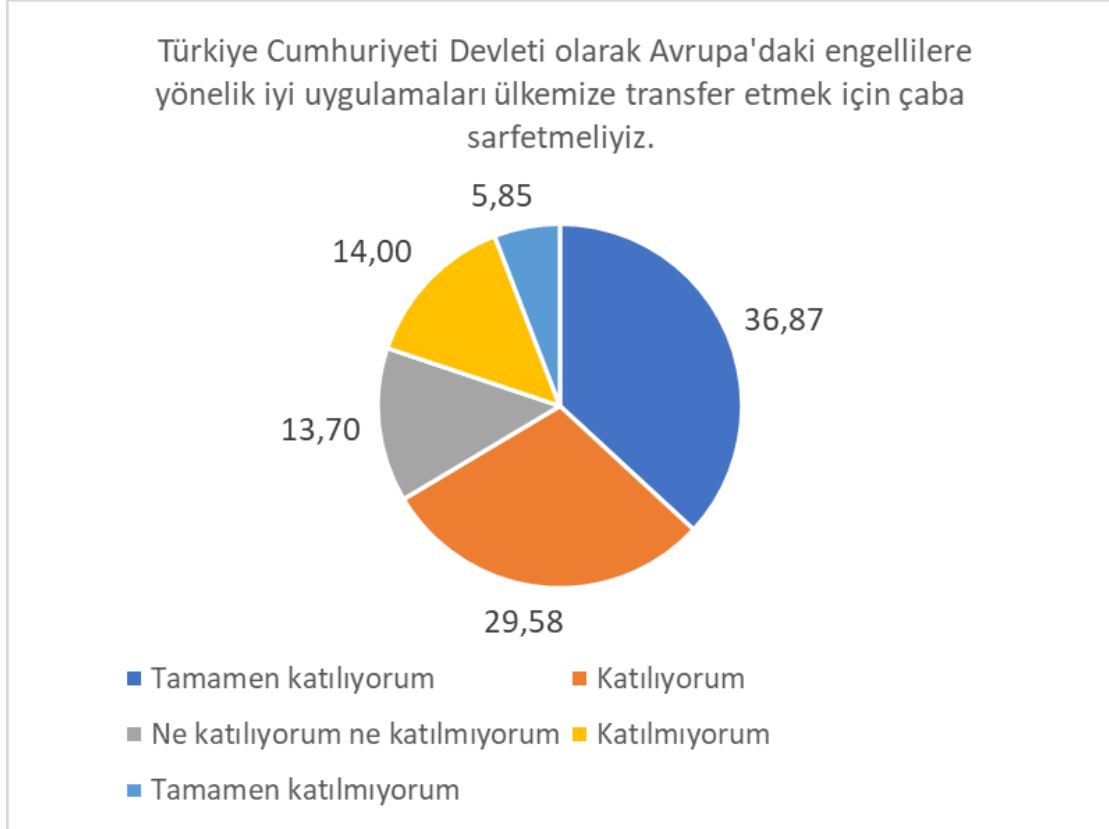

Engellilikle ilgili sorunların çözümlünde AB ile iş birliğine ihtiyacımız olduğu yargısını katılımcıların destekleme oranları tablodaki gibidir. AB ile iş birliğinin engellilik ile ilgili sorunların çözümlüne katkı sağlayacağına dair inanç kuvvetlidir. Soru, AB üyeliği değil, AB ile iş birliği şeklinde sorulmuştur. Hedef grubumuz, engellilerle ilgili problemlerin çözümlü için AB ile iş birliğine önem vermektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

24. Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak Avrupa'daki engellilere yönelik iyi uygulamaları ülkemize transfer etmek için çaba sarf etmeliyiz.

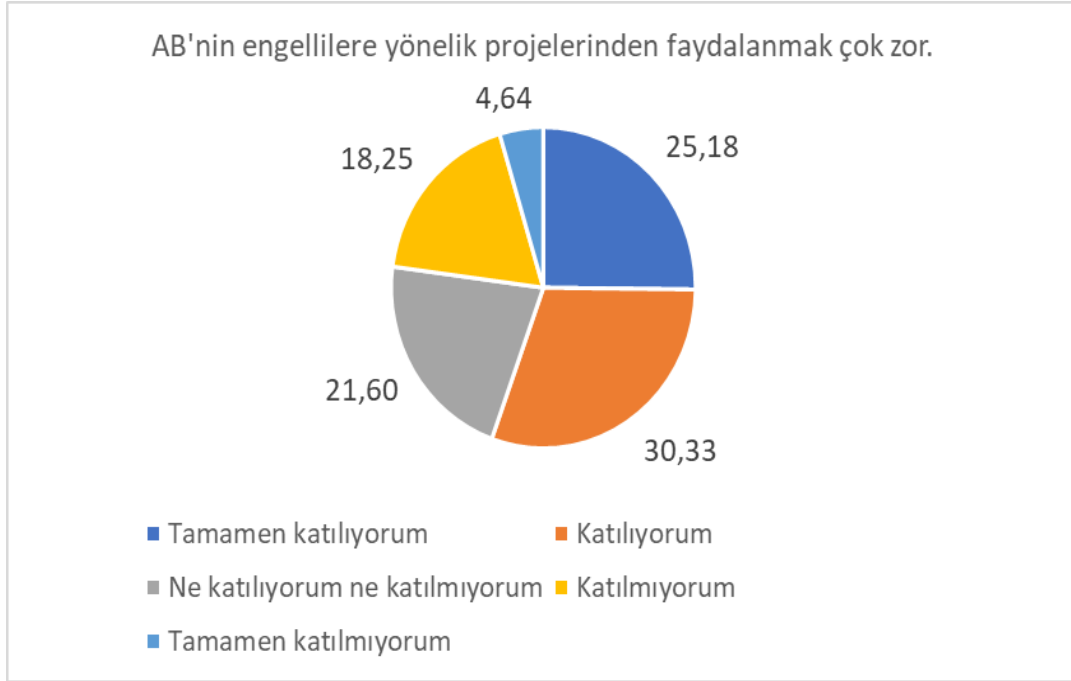

Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak “Avrupa'daki engellilere yönelik iyi uygulamaları ülkemize transfer etmek için çaba sarf etmeliyiz” düşüncesine katılımcıların %36,87'si “tamamen katılıyorum”, %29,58'i “katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Engellilere yönelik hizmet veren kişiler genel olarak Avrupa'dan bilgi ve tecrübe transferine açıktırlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

25. AB'nin engellilere yönelik projelerinden faydalanmak çok zor.

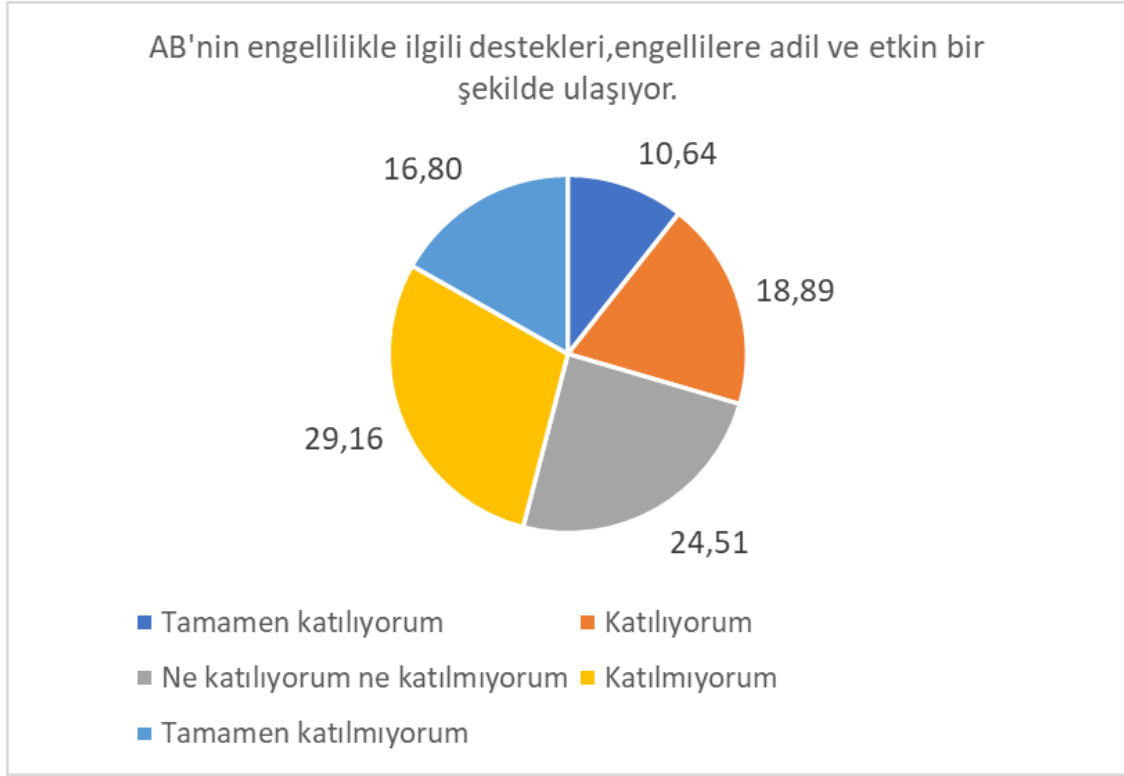

Avrupa Birliği, engellilere destek amaçlı olarak birçok projeyi desteklemektedir. Birçok farklı alandaki projede de engellilere öncelik tanımaktadır. Bu fonların temel başvurusu niteliğinde olan engellilere yönelik hizmet verenlerin, bu konudaki düşüncesini öğrenmeye çalıştık. Katılımcılarımız genel olarak bu tür projelere başvurmanın zor olduğunu düşünmektedirler. Katılımcıların %25,18'i AB projelerinden faydalanmanın çok zor olduğuna tamamen katılmakta, %30,33'ü ise katıldığını belirtmektedir. Özellikle engelli STK'sı temsilcilerinde bu oranlar daha da yüksektir. Engelli STK'sı temsilcilerinin yaklaşık %70'i bu projelerden faydalanmanın zor ya da çok zor olduğunu belirtmişlerdir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

26. AB'nin engellilikle ilgili destekleri, engellilere adil ve etkin bir şekilde ulaşıyor.

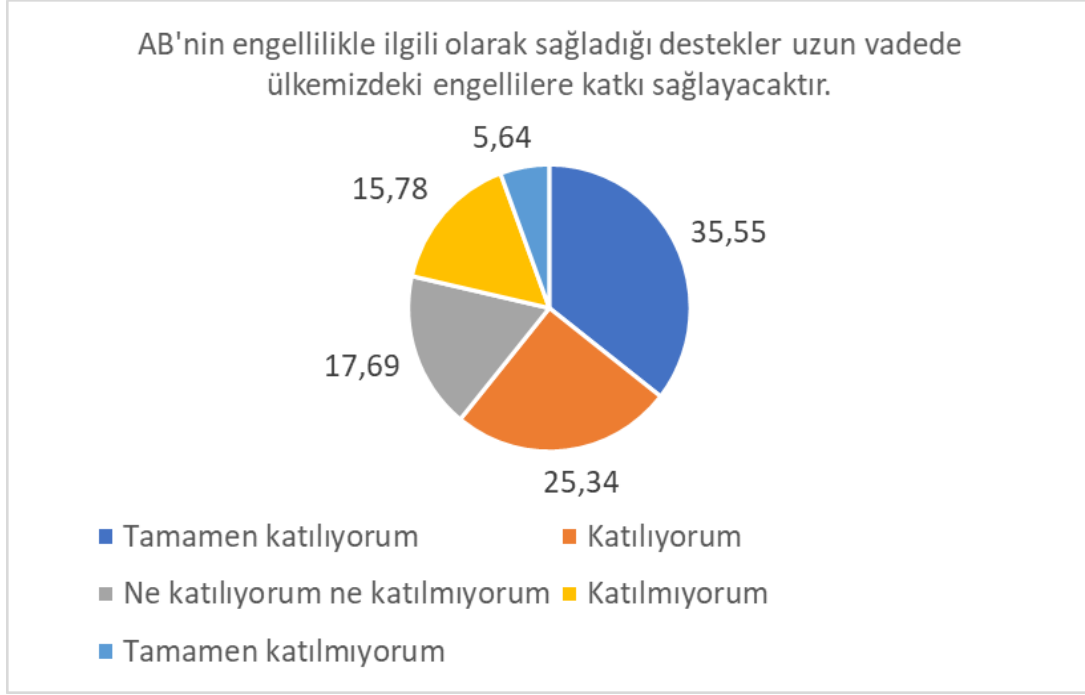

Katılımcılarımız, engellilere yönelik desteklerin adil bir şekilde dağıtılmadığını düşünmektedirler. Bu algının temelinde yatan düşüncenin bu fonlardan faydalanmakla ilgili kurumsal yeterliliklerin birçok engelli STK'sı veya kurum tarafından sağlanamaması ve özellikle yabancı dil ve proje yazımı gibi konularda bu kurum temsilcilerinin yeterince yetkin olmaması olduğunu düşünüyoruz. Bu durum da hedef grubu, AB'nin proje dağıtım sisteminin adil olmadığına dair düşünceye itmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

27. AB'nin engellilikle ilgili olarak sağladığı destekler uzun vadede ülkemizdeki engellilere katkı sağlayacaktır.

AB'nin engellilikle ilgili olarak sağladığı desteklerin, uzun vadede ülkemizdeki engellilere katkı sağlayacağıyla ilgili genel kanaat olumludur. Katılımcıların %60'ından fazlası AB'nin desteklerinin, uzun vadede ülkemizdeki engellilere katkı sağlayacağını düşünmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

C. SİVİL TOPLUMUN KARAR ALMA SÜREÇLERİNE KATILIMI

28. Sizce engelli kişileri temsil eden kuruluşlara (engelli STK'ları vs..), Türkiye'de engellilere yönelik yasaların hazırlanmasında yeterince danışılıyor mu?

Anketimize katılım sağlayanlara yönelttiğimiz bir diğer soru ise engelli kişileri temsil eden kuruluşlara, yasa yapma ve politika geliştirme sürecinde danışılıp danışılmadığına dairdir. Katılımcıların %18,45'i, Devletin politika geliştirirken engellileri temsil eden başta STK'lar olmak üzere farklı kuruluşlara yeterince danıştığını, %29,07'si ise yeterince danışmadığını düşünmektedir. Ankete katılanların %52,48'i ise danışıldığını fakat bunun yetersiz olduğunu düşünmektedir. Bu sorunun esas muhatabı olan engelli STK'sı temsilcilerinde ise cevaplar biraz daha olumsuzdur. Engelli STK'sı temsilcilerinin yaklaşık %14'ü danışıldığını, yaklaşık %30'u ise danışılmadığını düşünmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

III. SONUÇ VE ÖNERİLER (Engellilerle ilgili Alanlarda Çalışanlara Yönelik Anket)

Engellilere yönelik çalışanların, engellilere yönelik hizmetler konusundaki düşünceleri engellilerden daha olumsuzdur. Bu sonuçtaki temel etken, bu tür profesyonel hizmet sağlayanların bu alanda eğitim almış olmaları gibi sebeplerle, beklentilerinin daha yüksek olmasıdır. Engellilere yönelik hizmet verenler birçok hizmeti engellilerden daha yetersiz görmektedirler. Engelli bireylerle yapılan anketler genel olarak kırsal kesimleri de kapsarken, engellilere yönelik profesyonel hizmet verenlerle yapılan anketler bu hizmet birimlerinin olduğu (kamu idaresi, STK, eğitim merkezi) daha merkezi yerlerde yapılmıştır.

Engellilere yönelik olarak hizmet verenler, engellilere yönelik hizmetler konusunda Avrupa'yı genel olarak ülkemizden daha ileri görmekte ve Avrupa'daki uygulamaları buraya getirme konusunda daha heveslidirler. Bunun bilgi seviyesiyle de ilgili olduğunu düşünüyoruz. Engellilere yönelik çalışanlar, uluslararası arenadaki gelişmeler hakkında engellilere göre daha fazla bilgi sahibidirler. Bu tür çalışmalardan haberdar olmaları sebebiyle Avrupa'daki uygulamaları daha iyi bilmektedirler. Bu açıdan algıları, engellilere göre daha isabetlidir. Engellilere yönelik çalışanlar Avrupa Birliği'nin şimdiye kadarki katkıları alanında da engellilerden daha olumludurlar. Aynı zamanda AB sürecinin gelecekteki katkıları konusunda da daha iyimserdirler ve Avrupa'dan ülkemize bilgi ve deneyim transfer etmek istemektedirler. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların çalışmalarını engellilerden daha fazla bilmektedirler.

Hedef grubun, Avrupa'daki meslektaşları ile iş birliği yapma konusundaki isteklilikleri yüksektir. Katılımcılarımızın %90'ından fazlası bu tür iş birliklerine açıktırlar. Ancak bu tür bir proje veya çalışmada bulunma oranları düşüktür. Bunun farklı sebepleri olabilir. Bunlardan bazıları, bu tür olanakların yeterli olmaması, bu tür olanakların yeterince adil olarak dağıtılmaması veya başta yabancı dil gibi bazı yetkinlikler açısından hedef grubumuzun eksik olmasıdır. Adil olarak dağıtılmamasından temel kastımız, bu tür proje ve çalışmalardan sadece belirli kurum kuruluşların yararlandığıdır. Katılımcıların %55'i AB'nin engellilere yönelik projelerinden faydalanmanın çok zor olduğunu düşünmektedir.

Türkiye'de engelli STK'larının karar alma süreçlerine katılımı konusundaki tablo hafif olumsuzdur ama katılımcılarımızın %71'e yakını, engelli kişileri temsil eden kuruluşlara (engelli STK'ları vs...) Türkiye'de engellilere yönelik yasaların hazırlanmasında az veya çok danışıldığını düşünmektedir. Katılımcı demokrasi açısından önemli bir orandır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Katılımcıların %70'e yakını engellilikle ilgili sorunların çözümünde AB ile iş birliğine ihtiyaç olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların çoğunluğu Avrupa'daki engellilere yönelik iyi uygulamaları ülkemize transfer etmenin önemli olduğunu düşünmektedirler.

Sonuç olarak engellilere yönelik hizmet verenler, AB süreci ve bu sürecin engellilere etkisi konusunun farkındadırlar, bu sürecin faydalı olduğunu düşünmektedirler ve bu süreçten daha fazla faydalanmak istemektedirler ancak bu süreçten faydalanabilme konusunda bilgi eksiklikleri vardır. Engellilere yönelik hizmet verenlerin özellikle AB sürecinin katkılarından faydalanma konusunda eğitilmeleri ve daha geniş kesimlerin bu tür desteklerden yararlanmalarının sağlanması için gerekli uygulama değişikliklerinin yapılması faydalı olacaktır.

